



**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla powiatu
łosickiego**

Mazowsze.
serce Polski



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



„Projekt „Dla ciebie, dla mnie, dla nas – rozwój usług społecznych na Mazowszu”

Łączymy



Aktywizujemy



Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – maj 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI



Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza powiatu	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie łosickim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów powiatu łosickiego w zakresie usług społecznych w świetle analizy danych zastanych.....	17
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	17
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	22
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców powiatu łosickiego	29
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	29
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	31
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie łosickim	53
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	53
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	55
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	56
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	59

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	61
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu	62
Spis tabel	64
Spis wykresów	65

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – Computer Assisted Web Interview, ankieta online.

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja (DI) - rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

Gmina - podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS – Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI – Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

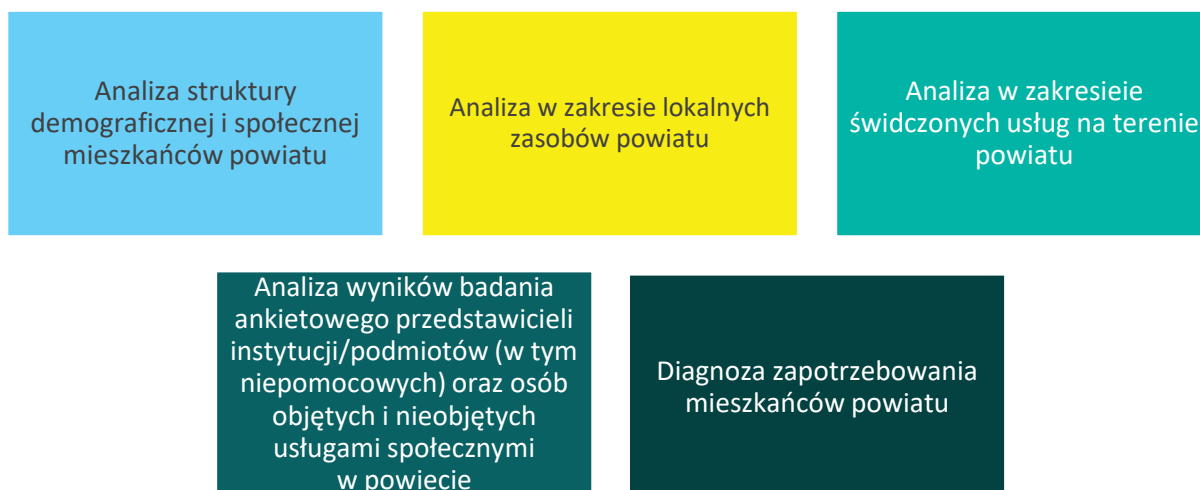
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy powiatu łosickiego. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w powiecie łosickim oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.



Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Powiat łosicki zamieszkiwało na koniec 2023 roku 28 628 osób, z czego 14 299 stanowiły kobiety, a 14 329 mężczyźni. Spośród ogółu ludności 5 305 mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, 16 179 w wieku produkcyjnym, zaś 7 144 w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza powiatu

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej powiatu wynika, że jego dochody per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa od wskaźnika dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie powiatu było zarejestrowanych 109 organizacji pozarządowych, a także 73 koła gospodyń wiejskich. Na terenie powiatu funkcjonowała także 2 spółdzielnie socjalne.

W powiecie łosickim funkcjonowało 8 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, w tym: 1 PCPR, 6 OPS, 1 ŚDS. Na terenie powiatu działały także lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: poradnia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, dzienny dom senior+ oraz 2 Kluby senior+.

W przypadku placówek niepomocowych w powiecie funkcjonowały na koniec 2023 roku: 5 bibliotek, 1 centrum sportu, placówki służby zdrowia oraz 3 ośrodki kultury.

W 2023 roku gminy powiatu łosickiego dysponowały 225 mieszkaniami komunalnymi, w tym 32 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 32 wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 9 osób.

W ramach projektów gminy powiatu łosickiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie łosickim pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 623 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymały 523 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku 0–17 lat.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 roku należało wymienić:

- ubóstwo, które dotknęło 420 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 320 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 202 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 184 rodziny
- potrzeba ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 139 rodzin, w tym 99 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku PCPR powiatu łosickiego przeprowadził 1 wywiad środowiskowy, który objął 1 rodzinę, liczącą 1 osobę.

W 2023 roku OPS-y z powiatu łosickiego przeprowadziły 1 125 wywiadów środowiskowych, które objęły 762 rodziny, liczące łącznie 2 093 osoby. Praca socjalna była skierowana do 806 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 060 osób. W tym samym roku zawarto 1 kontrakt socjalny.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 7 144, co stanowiło 24,95% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 246 rodzin spośród osób starszych, z czego 123 były jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 495 członków tych rodzin, co stanowiło 1,73% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu łosickiego usługi opiekuńcze świadczone dla 68 osób na łączną kwotę 655 606 zł.

Na terenie powiatu znajdowały się placówki wsparcia dla osób starszych tj. dzienny dom senior+, a także 2 Kluby senior+.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego dobrze wspierają osoby starsze (36% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

W opinii mieszkańców powiatu łosickiego usługi oferowane przez gminy powiatu osobom starszym są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 31% mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (38% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu łosickiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w powiecie łosickim zamieszkiwały 4 122 osoby z niepełnosprawnościami.

W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 202 rodziny zamieszkujące gminy powiatu łosickiego, w których żyło łącznie 412 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 10 osób w łącznej kwocie 7 485 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 19 osobom na łączną kwotę 161 220 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięły udział 34 osoby łącznie kwotę 58 449 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 111 osób na łączną kwotę 242 215 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 17 świadczeń na łączną kwotę 95 494 zł, z których skorzystało 12 osób z niepełnosprawnościami.

W ramach projektów gminy powiatu łosickiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu łosickiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (32% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- dziennych ośrodków wsparcia
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym 8 osób, co stanowiło 0,03% populacji. Świadczenie schronienia udzielono 5 osobom na łączną kwotę 42 203 zł.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (24% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu łosickiego są niewystarczające (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- praca socjalna
- schroniska dla osób bezdomnych
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w powiecie łosickim wskazywała, że w 2023 roku 320 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 50 rodzin, w których funkcjonowało 107 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach, w których żyły 2 osoby.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 776 500 zł, a w przypadku narkomanii 9 178 zł. W 2023 roku przyznano 22 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 20 328 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi były świadczone dla 3 osób, którym przyznano świadczenia w wysokości 45 450 zł.

Na terenie powiatu funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego prowadzona przez gminę i był to środowiskowy dom samopomocy dla osób przewlekle psychicznie chorych i dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, który oferował 50 miejsc.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu łosickiego są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 47% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w powiecie łosickim w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie łosickim zamieszkiwało 5 305 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,53% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 34,85% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 495 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 69 i stanowiły 20,47% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 118 i stanowiły 35,01% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 90 i stanowiły 26,71% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 41 i stanowiły 12,17% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi było 11 i stanowiły 3,26% wszystkich rodzin, rodziny z 6 dziećmi były 2 i stanowiły 0,59% wszystkich rodzin, rodzin z 7 i więcej dziećmi było 6 i stanowiły 1,78% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 93 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 275 osób.

W 2023 roku w gminach powiatu łosickiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 584 dzieci, co stanowiło koszt 391 436 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 584 osobom, co dotyczyło 285 rodzin, w których było 1 318 osób. Przeznaczono na nie 393 689 złotych.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają rodziny z dziećmi (po 29% beneficjenci usług społecznych oraz niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu łosickiego są wystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu łosickiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (28% ankietowanych) niż jest trudne (22% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (26% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 28% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie łosickim w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Większość (69% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w powiecie słyszała o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

Większość (23% ankietowanych) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby w kryzysie bezdomności (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie łosickim to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających zasobów

w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 38% gotowe do 46% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 39% gotowe do 38% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 23% gotowe do 61% niegotowe.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS). Tę ideę pozytywnie ocenia 23 % z ankietowanych. Spośród przedstawicieli instytucji 85% badanych przyznało, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

Więcej niż połowa (54% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW POWIATU ŁOSICKIEGO W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców powiatu łosickiego wyniosła 28 628 osób. Przyrost naturalny w powiecie był ujemny i kształtował się na poziomie -156 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne było ujemne i wynosiło -150 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,75% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie łosickim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	28 628	88 998
Gęstość zaludnienia	37,1	281,6
Przyrost naturalny	-156	-229
Saldo migracji	-150	237
Kobiety na 100 mężczyzn	100	104
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	5 305, 18,53%	17 872, 19,54%
w tym K	2 584	9 177
w tym M	2 721	8 695
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	16 179, 56,51%	51 577, 57,71%
w tym K	7 135	24 155
w tym M	9 044	27 402
Liczba i % osób 65+	7 144, 24,95%	19 569, 22,74%
w tym K	4 580	12 762
w tym M	2 564	6 807

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 45 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla powiatu w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 77 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 135 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 34%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 24,95%, w tym dla kobiet 16%, a dla mężczyzn 8,96%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie łosickim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu w zł.	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark) w zł.
Dochody powiatu per capita	7 847,13zł	7 233,32 zł
Dochody własne powiatu per capita	2 517,12 zł	3 160,40 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	92	112,7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą powiecie łosickim w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody powiatu per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji powiatu, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody powiatu per capita były wyższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych była niższa niż wskaźnik dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie łosickim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	109	283,5
NGO/ 1000 mieszk.	3,81	3,32
Frekwencja w wyborach samorządowych	53,28%	56,86%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	70,96%	74,71%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące powiatu łosickiego w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców powiatu w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźnika dotyczącego NGO był on wyższy od średniej województwa, natomiast w zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych i parlamentarnych była niższa od średniej wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W powiecie łosickim funkcjonowało 8 jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu łosickiego

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania w zł.	Sposób finansowania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. Narutowicza 6, 08-200 Łosice	Starostwo powiatowe	4	2 028 108 zł	Środki własne powiatu, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Huszlew 77, 08-206 Huszlew	Urząd gminy	5	2 280 550 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 6, 08-200 Łosice	Urząd gminy	9	6 677 654 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Olszanka 42, 08-207 Olszanka	Urząd gminy	4	1 928 210 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Dworcowa 21, 08-210 Platerów	Urząd gminy	5	4 080 669 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Berka Joselewicza 3, 08-220 Sarnaki	Urząd gminy	5	3 077 394 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Stara Kornica 191, 08-205 Stara Kornica	Urząd gminy	5	3 198 078 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.
Środowiskowy Dom Samopomocy	Nowe Litwinki 40, 08-221 Sarnaki	Urząd gminy	16	1 471 762 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych JOPS powiatu łosickiego.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy,

liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tych jednostek. Z analizy powyższych danych wynika, że na terenie powiatu łosickiego funkcjonowały: 1 PCPR, 6 OPS, 1 ŚDS. Na terenie powiatu działały także lokalne i powiatowe placówki wsparcia, takie jak: poradnia specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, dzienny dom senior+ oraz 2 Kluby senior+.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu łosickiego

	Koło gospodyń wiejskich	Organizacje pozarządowe	Spółdzielnia socjalna	Zakład Aktywności Zawodowej	Centrum Integracji Społecznej	Klub integracji Społecznej	Warsztat Terapii Zajęciowej
Suma (powiat łosicki)	73	109	2	0	0	0	0
Huszelw	8	12	0	0	0	0	0
Łosice	13	27	2	0	0	0	0
Olszanka	13	15	0	0	0	0	0
Platerów	15	13	0	0	0	0	0
Sarnaki	14	29	0	0	0	0	0
Stara Kornica	10	13	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W powiecie łosickim funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 109, co stanowiło największą grupę w tej kategorii, a także Koła Gospodyń Wiejskich angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną, których było 73. Na terenie powiatu funkcjonowały także 2 spółdzielnie socjalne.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu łosickiego według rodzaju prowadzonej działalności

	LICZBA ZAREJESTROWANYCH NGO /SUMA NGO Z WSKAZANĄ DZIAŁALNOŚCIĄ LICZBA	SPORT	KULTURA	EDUKACJA	ZDROWIE	POMOC SPOŁECZNA	BEZPIECZEŃSTWO	ROZWÓJ LOKALNY	EKOLOGIA	DEMOKRACJA	WSPARCIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH	RYNEK PRACY	DZIAŁ MIĘDZYNARODOWA	NAUKA TECHNIKA	BRANŻOWE	RELIGIA
Suma (powiat łosicki)	109/86	13	4	2	1	1	48	12	0	1	0	2	1	0	1	0
Huszelw	12/13	2	2	0	0	0	5	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Łosice	27/20	6	1	0	1	1	6	4	0	0	0	1	0	0	0	0
Olszanka	15/12	0	0	1	0	0	10	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Platerów	13/9	1	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Sarnaki	29/21	4	0	0	0	0	12	3	0	1	0	0	0	0	1	0
Stara Kornica	13/11	0	1	1	0	0	8	0	0	0	0	1	0	0	0	0

Źródło: Źródło: Opracowanie własne IBC na podstawie danych

<https://spis.ngo.pl/losicki?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> [dostęp 1.12.2024].

W powiecie łosickim w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 109 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 86 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem

organizacji pozarządowych na terenie powiatu były te o charakterze bezpieczeństwa, sportowym, rozwoju lokalnego oraz kulturalnym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu łosickiego

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone Usługi
Gminna Biblioteka Publiczna w Huszlewie	Huszlew 77, 08-206 Huszlew	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Huszlewie	Huszlew 150,				Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Huszlewie
Łosicki Dom Kultury	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 4, 08-200 Łosice	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Placówki służby zdrowia ¹	Łosice	Urząd gminy, podmioty prywatne	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ, środki prywatne	Usługi medyczne
Centrum Sportu i Rekreacji Ruchowej	ul. 11-go Listopada 6, 08-200 Łosice	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi sportowe, rekreacyjne
Gminna Biblioteka Publiczna w Olszance	Olszanka 42, 08-207 Olszanka	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "IMED"	ul. Olszanka 30A, 08-207 Olszanka	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Gminny Ośrodek Kultury	ul. 3 Maja 13, 08-210 Platerów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Biblioteka Publiczna	ul. Dworcowa 21, 08-210 Platerów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Ośrodek Zdrowia w Platerowie	ul. Kościelna 17, 08-210 Platerów	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Sarnakach	ul. Berka Joselewicza 3, 08-220 Sarnaki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Kultury w Sarnakach	ul. Teatralna 1, 08-220 Sarnaki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, edukacyjne
Ośrodek Zdrowia w Sarnakach	ul. Kilińskiego 4 B, 08-220 Sarnaki	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne
Gminna Biblioteka Publiczna w Starej Kornicy	Stara Kornica 168, 08-205 Kornica	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Zdrowia w Starej Kornicy	Stara Kornica 231, 08-205 Stara Kornica	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędów gmin na terenie powiatu łosickiego.

¹ Wykaz placówek służby zdrowia w łosicach dostępny jest pod linkiem: <https://www.znanylekarz.pl/placowki/losice> (dostęp 18.12.2024 r.)

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie powiatu łosickiego. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizowały różnorodne zadania w zakresie kultury, edukacji, ochrony zdrowia. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie powiatu łosickiego funkcjonuje: 5 bibliotek, 1 centrum sportu, placówki służby zdrowia oraz 3 ośrodki kultury.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminach powiatu łosickiego w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1 041	2 026
- świadczenia pieniężne	523	1 254
- świadczenia niepieniężne	623	1 162
Liczba rodzin	644	1 975
Liczba osób w rodzinach	1 896	3 996

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu łosickiego (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	60,81%	36,05%
- w wieku produkcyjnym	26,9%	44,71%
- w wieku poprodukcyjnym	12,28%	19,24%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	41,12%	49,49%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	58,88%	50,51%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej w gminach powiatu łosickiego (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS-y w powiecie łosickim pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 623 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymali

523 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku 0–17 lat.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców powiatu
Ubóstwo	420	1 220	65,22%	64,35%
Sieroctwo	2	4	0,31%	0,21%
Bezdomność	8	8	1,24%	0,42%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	139	733	21,58%	38,66%
- w tym wielodzietność	99	568	15,37%	29,96%
Bezrobocie	184	499	28,57%	26,32%
Niepełnosprawność	202	412	31,37%	21,73%
Długotrwała lub ciężka choroba	320	716	49,69%	37,76%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	98	361	15,22%	19,04%
- w tym rodziny niepełne	44	150	6,83%	7,91%
- w tym rodziny wielodzietne	29	160	4,5%	8,44%
Przemoc domowa	21	72	3,26%	3,80%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	50	107	7,76%	5,64%
Narkomania	2	2	0,31%	0,11%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	0,78%	0,26%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	1	2	0,16%	0,11%
Zdarzenie losowe	2	7	0,31%	0,37%
Sytuacja kryzysowa	1	2	0,16%	0,11%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych ośrodków pomocy społecznej.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej², pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród pięciu głównych powodów przyznawania pomocy przez ośrodki pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo, które dotknęło 420 rodzin

² Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 320 rodzin
- niepełnosprawność, która wystąpiła u 202 rodzin
- bezrobocie, które dotknęło 184 rodziny
- potrzebę ochrony macierzyństwa, która dotyczyła 139 rodzin, w tym 99 rodzin wielodzietnych.

W 2023 roku z pomocy świadczonej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie łosickim skorzystała 1 osoba z 1 rodziny, obejmującej 3 osoby.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie łosickim 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	1	275
- świadczenia pieniężne	1	193
- świadczenia niepieniężne	0	101
Liczba rodzin	1	287
Liczba osób w rodzinach	3	504

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu łosickiego (MRIPS-03R).

Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	9,29%
- w wieku produkcyjnym	100%	84,2%
- w wieku poprodukcyjnym	0%	6,51%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	100%	44,8%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	0%	55,2%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu łosickiego (OZPS).

Struktura pomocy udzielanej przez PCPR w powiecie łosickim pokazuje, że jedyną formą wsparcia były świadczenia pieniężne. W 2023 roku z takiej pomocy skorzystała 1 osoba.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 128 osobom na łączną kwotę 759 558 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 110 osób na sumę 693 995 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 18 osobom na łączną kwotę 65 563 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 66 osobom na łączną kwotę 173 665 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 66 zasiłków o wartości 110 178 zł
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 22 zasiłki na łączną kwotę 20 328 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 10 zasiłków na sumę 7 485 zł
- z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przyznano 1 świadczenie na kwotę 776 zł.

W 2023 roku gminy powiatu łosickiego udzieliły wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 2 osoby na łączną kwotę 4 500 zł. Ponadto sprawienie pogrzebu zrealizowano w formie 1 świadczenia na kwotę 2 750 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 377 osobom na łączną kwotę 252 880 zł.

W 2023 roku gminy powiatu łosickiego udzieliły wsparcia w postaci dodatków energetycznych 6 gospodarstw domowym na co przeznaczono łącznie 7 040 zł. Dodatkowo udzielono wsparcia w postaci dodatków mieszkaniowych dla 91 gospodarstw domowych w wysokości 168 865 zł. Gminy w powiecie łosickim przeznaczyły w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 23 968 694 zł, w tym w budżecie OPS 21 242 555 zł. Powiat przekazał na potrzeby pomocy społecznej kwotę 2 633 916 zł, z czego budżet PCPR wyniósł 2 028 108 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gminy powiatu łosickiego dysponowały 225 mieszkaniami komunalnymi, w tym 32 mieszkaniami socjalnymi. W ciągu roku złożono 32 wnioski o przyznanie mieszkania komunalnego, a na mieszkanie socjalne oczekiwało 9 osób.

W 2023 roku gminy przeznaczyły na pobyt w domu pomocy społecznej dla 29 osób kwotę 968 540 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku PCPR powiatu łosickiego przeprowadził 1 wywiad środowiskowy, który objął 1 rodzinę, liczącą łącznie 1 osobę.

W 2023 roku ośrodki pomocy społecznej z powiatu łosickiego przeprowadziły 1 125 wywiadów środowiskowych, które objęły 762 rodziny, liczące łącznie 2 093 osoby. Praca socjalna była skierowana do 806 rodzin, w których znajdowało się łącznie 2 060 osób. W tym samym roku zawarto 1 kontrakt socjalny.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie powiatu liczba osób starszych wynosiła 7 144, co stanowiło 24,95% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 246 rodzin spośród osób starszych, z czego 123 były jednoosobowe. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 495 członków tych rodzin, co stanowiło 1,73% ogółu mieszkańców powiatu.

W gminach powiatu łosickiego usługi opiekuńcze świadczone dla 68 osób na łączną kwotę 655 606 zł.

Na terenie powiatu znajdowały się placówki wsparcia dla osób starszych tj. dzienny dom senior+, a także 2 Kluby senior+.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w powiecie łosickim zamieszkiwały 4 122 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymały 202 rodziny zamieszkujące gminy powiatu łosickiego, w których żyło łącznie 412 osób. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano zasiłki okresowe dla 10 osób – w kwocie 7 485 zł.

Z poziomu PCPR udzielono w 2023 r. następujących usług/dofinansowania:

- na pomoc w celu likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się 19 osobom na łączną kwotę 161 220 zł
- na turnusy rehabilitacyjne, w których wzięty udział 34 osoby łącznie kwotę 58 449 zł
- na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny dla 111 osób na łączną kwotę 242 215 zł
- w ramach programu „Aktywny samorząd” 17 świadczeń na łączną kwotę 95 494 zł, z których skorzystało 12 osób z niepełnosprawnościami.

W powiecie łosickim w 2023 roku:

- na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych przeznaczono 19 664 zł
- na zespoły orzekania o niepełnosprawności wydano 106 734 zł
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyniosły 461 884 zł.

W ramach projektów gminy powiatu łosickiego oferują także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W 2023 roku bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 8 rodzinom, obejmującym 8 osób, co stanowiło 0,03% populacji. Świadczenia schronienia udzielono 5 osobom na łączną kwotę 42 203 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w powiecie łosickim wskazywała, że w 2023 roku 320 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało 50 rodzin, w których funkcjonowało 107 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach, w których żyły 2 osoby.

Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gminy przeznaczyły 776 500 zł, a w przypadku narkomanii 9 178 zł. W 2023 roku przyznano 22 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 20 328 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi były świadczone dla 3 osób, którym przyznano świadczenia w łącznej wysokości 45 450 zł.

Na terenie powiatu funkcjonował środowiskowy dom samopomocy prowadzony przez gminę, który zapewniał 50 miejsc, z których korzystało 50 osób. W sumie zatrudniano w nim 16 osób. Prowadzenie tej placówki kosztowało 1 471 762 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku w powiecie łosickim zamieszkiwało 5 305 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,53% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej w gminach i powiecie rodziny z dziećmi stanowiły 34,85% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach żyło łącznie 1 495 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 69 i stanowiły 20,47% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 118 i stanowiły 35,01%, rodzin z 3 dziećmi było 90 i stanowiły 26,71%, rodzin z 4 dziećmi było 41 i stanowiły 12,17%, rodzin z 5 dziećmi było 11 i stanowiły 3,26%, rodzin z 6 dziećmi było 2 i stanowiły 0,59%, a rodzin z 7 i więcej dzieci było 6 i stanowiły 1,78% wszystkich rodzin.

W 2023 roku pomocą społeczną objęto 93 rodziny niepełne, zamieszkiwane przez 275 osób.

W 2023 roku w gminach powiatu łosickiego świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 584 dzieci co stanowiło koszt 391 436 zł. Świadczenie w formie posiłku przyznano 584 osobom, co dotyczyło 285 rodzin, w których było 1 318 osób. Przeznaczono na nie 393 689 zł.

W ramach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej pracą 5 asystentów rodziny objęto 44 rodziny. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 355 925 zł.

W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 12 214 883 zł. W gminach powiatu łosickiego na świadczenie wychowawcze wydano 8 000 zł. Na wspieranie rodzin w powiecie łosickim przeznaczono 184 886 zł.

Na terenie powiatu prowadzono także placówkę specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, z której skorzystały 234 osoby.

9. Uchodźcy

Tabela 13 przedstawia szczegółowe dane dotyczące pomocy udzielanej cudzoziemcom w powiecie łosickim w 2023 roku, z podziałem na różne grupy beneficjentów, w zależności od ich statusu prawnego. Zestawienie uwzględnia zarówno świadczenia pieniężne na utrzymanie i naukę języka polskiego, jak i inne formy wsparcia, takie jak praca socjalna, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych. Dane te pozwalają ocenić skalę pomocy i grupy objęte wsparciem w kontekście różnorodnych potrzeb cudzoziemców.

Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie łosickim w 2023 r.

Wyszczególnienie	Liczba osób/rodzin*, którym przyznano decyzją świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Pomoc dla cudzoziemców ze statusem uchodźcy - ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców z ochroną uzupełniającą - ogółem	2	16 704
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	2	16 704
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, Pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z nadaniem statusu uchodźcy) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach*	0	X
Pomoc dla cudzoziemców przybywających na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy (w związku z udzieleniem ochrony uzupełniającej) – ogółem	0	0
Świadczenia pieniężne na utrzymanie	0	0
Świadczenia pieniężne na pokrycie wydatków związanych z Nauką języka polskiego	0	0
Praca socjalna, niezbędne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne, pomoc w załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach	0	X

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych PCPR powiatu łosickiego.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW POWIATU ŁOSICKIEGO

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców powiatu łosickiego wyniosła 600 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

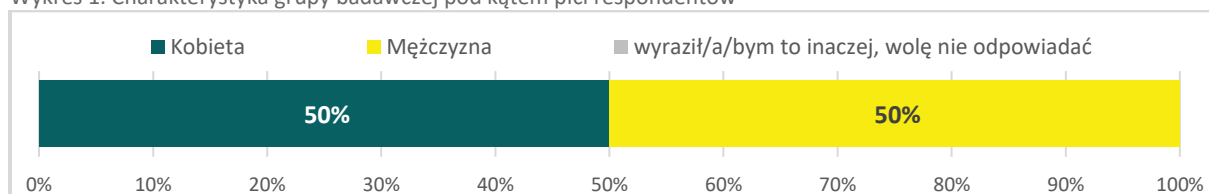
W badaniu mieszkańców gmin powiatu wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

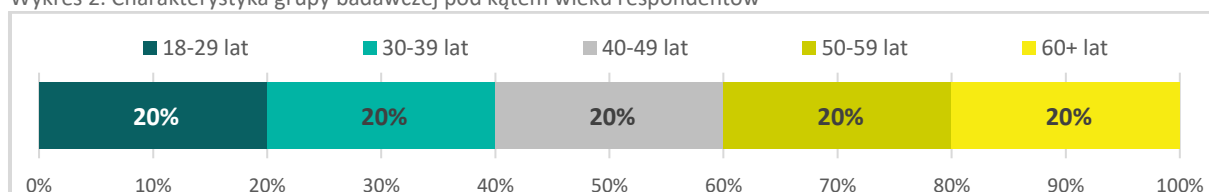
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu nie było przeważającej grupy respondentów pod kątem płci (po 50% badanych kobiet i mężczyzn).

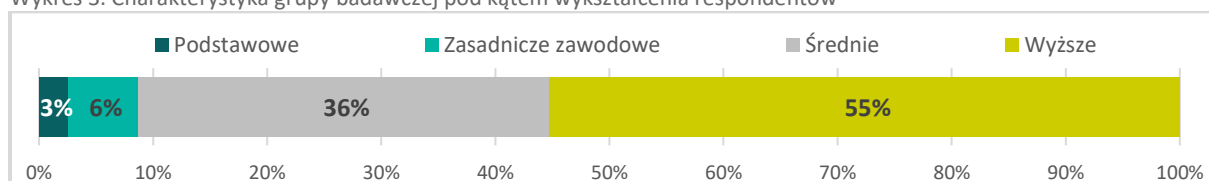
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

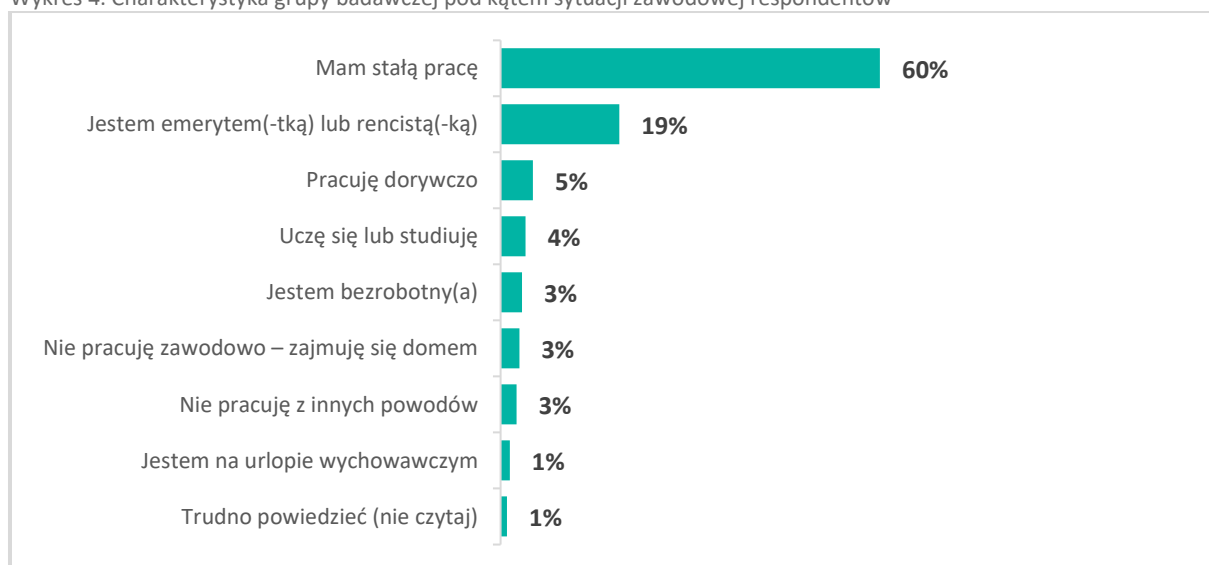
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (55% badanych) i średnim (36% badanych).

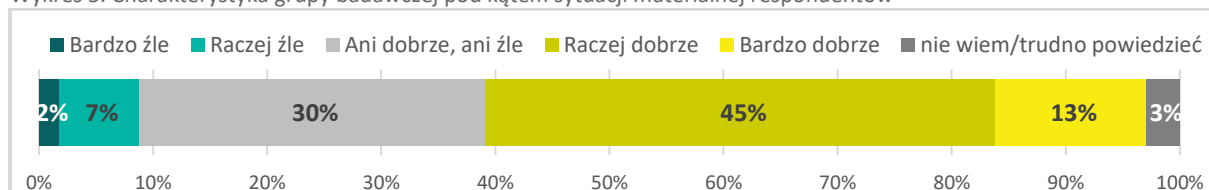
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (60% badanych).

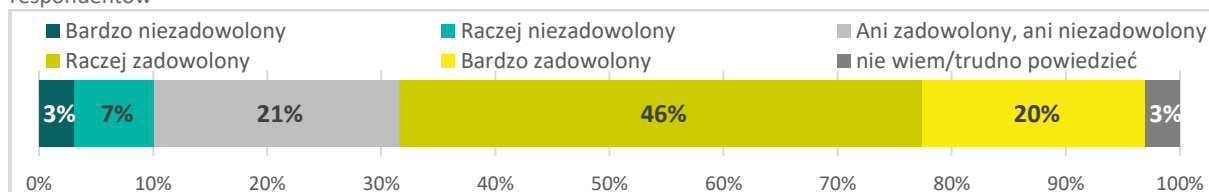
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (45% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (30% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

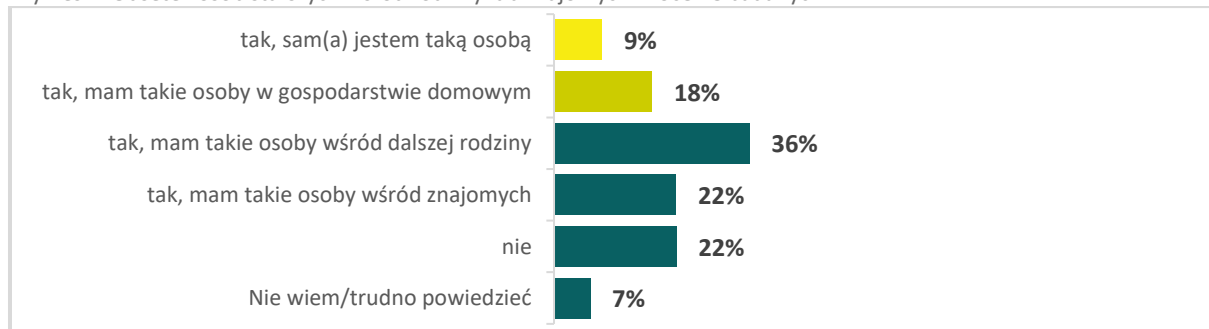
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (46% badanych) oraz ani zadowoleni, ani niezadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gmin powiatu łosickiego.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

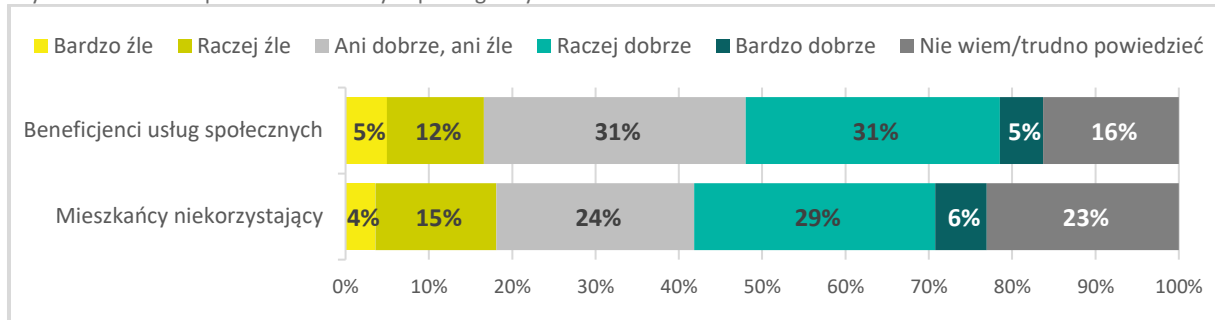
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 9% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 18% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 36% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 22% wśród znajomych.

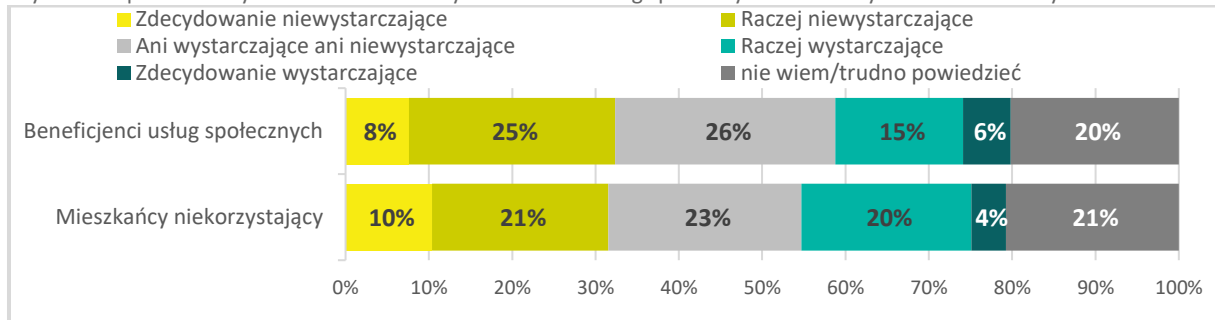
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego dobrze wspierają osoby starsze (36% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

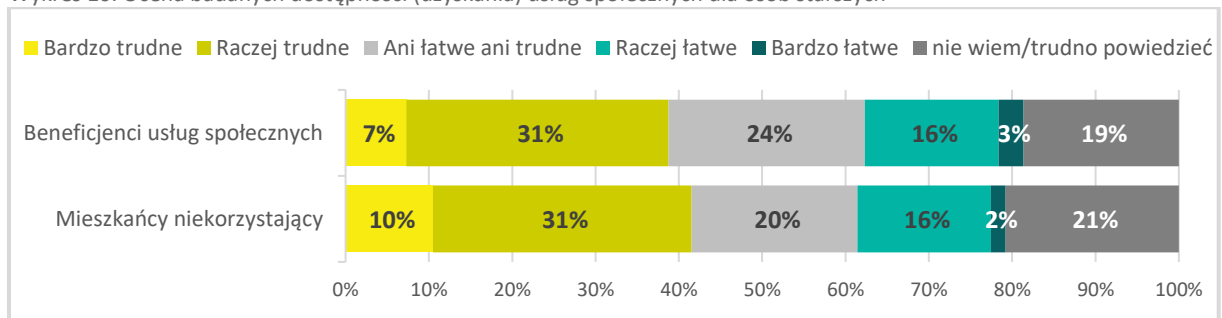
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu łosickiego usługi oferowane przez gminy powiatu łosickiego osobom starszym są niewystarczające (33% beneficjenci usług społecznych, 31% mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia).

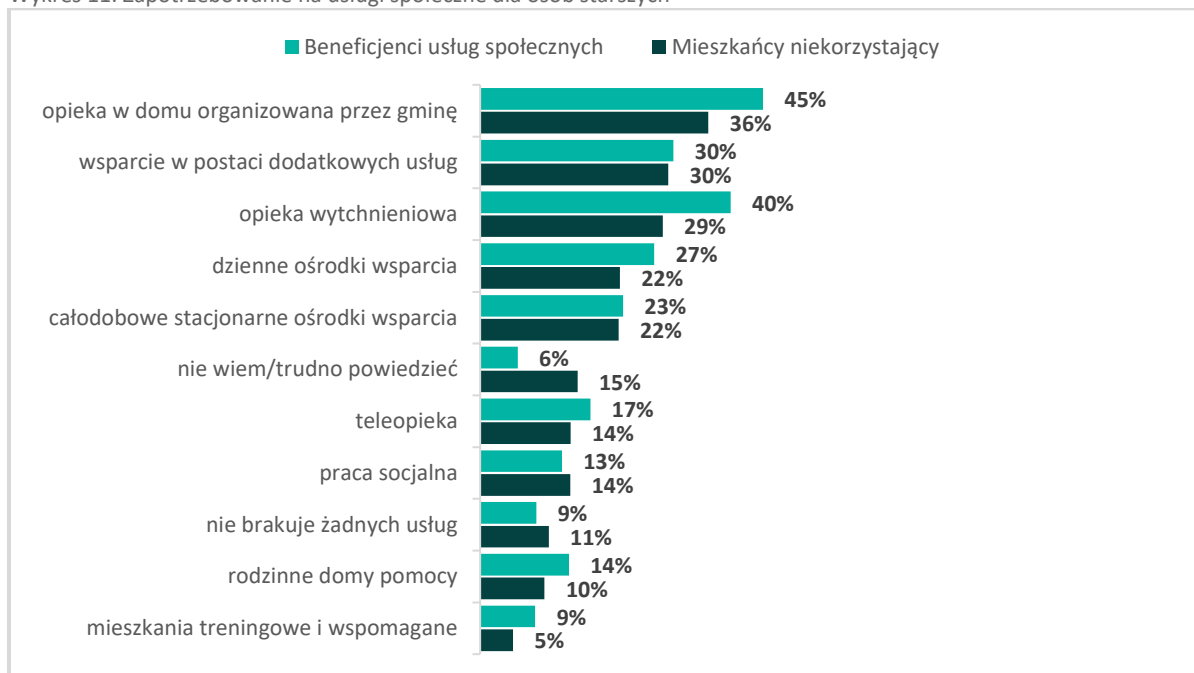
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (38% beneficjenci usług społecznych, 41% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

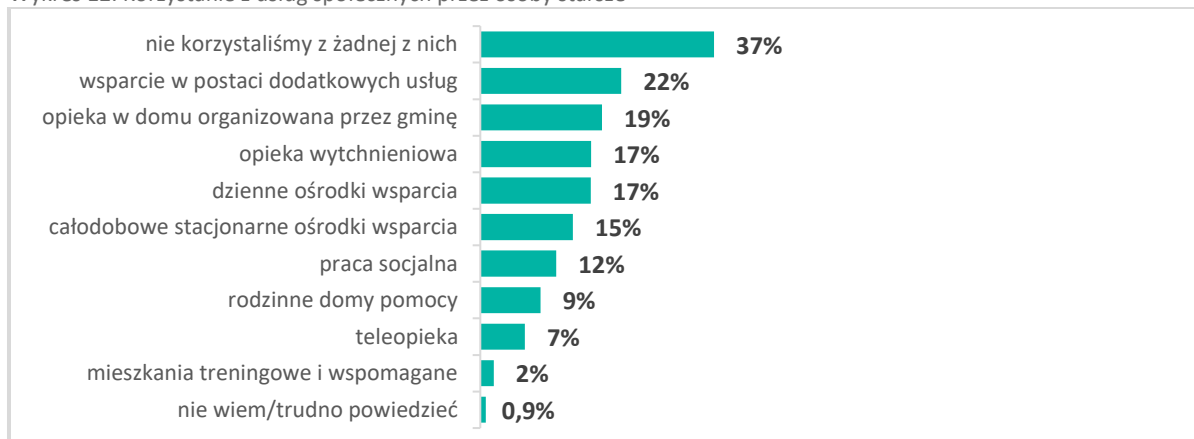


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców powiatu najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzienne ośrodki wsparcia.

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze



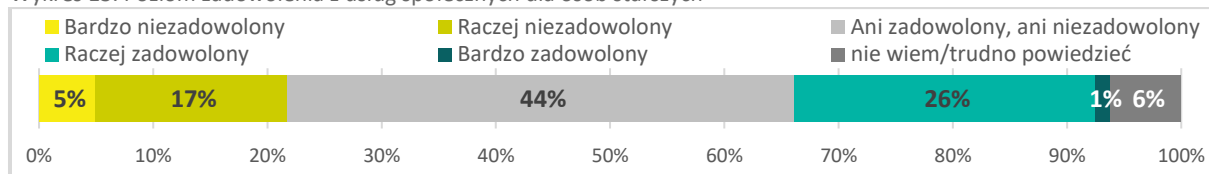
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminach powiatu łosickiego z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia.

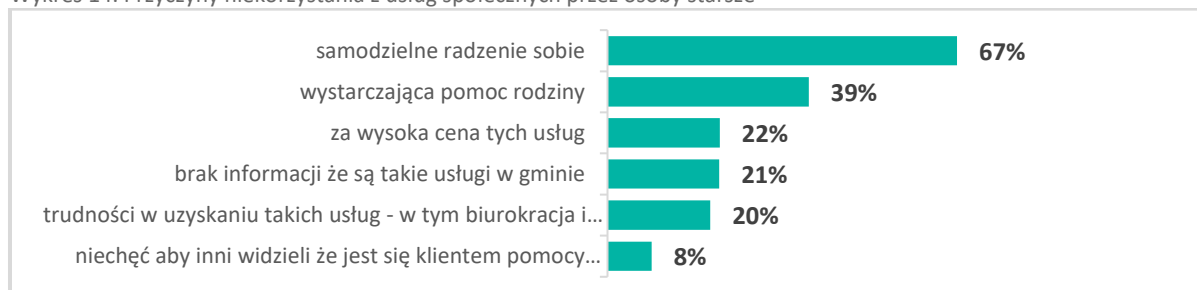
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gmin powiatu łosickiego korzystający z usług społecznych są z nich ani zadowoleni, ani niezadowoleni (44% ankietowanych).

Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, na: samodzielne radzenie sobie (67% badanych), wystarczającą pomoc rodziny (39% badanych), za wysoką cenę tych usług (22% badanych), brak informacji, że są takie usługi w gminie (21% badanych) oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzję (20% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

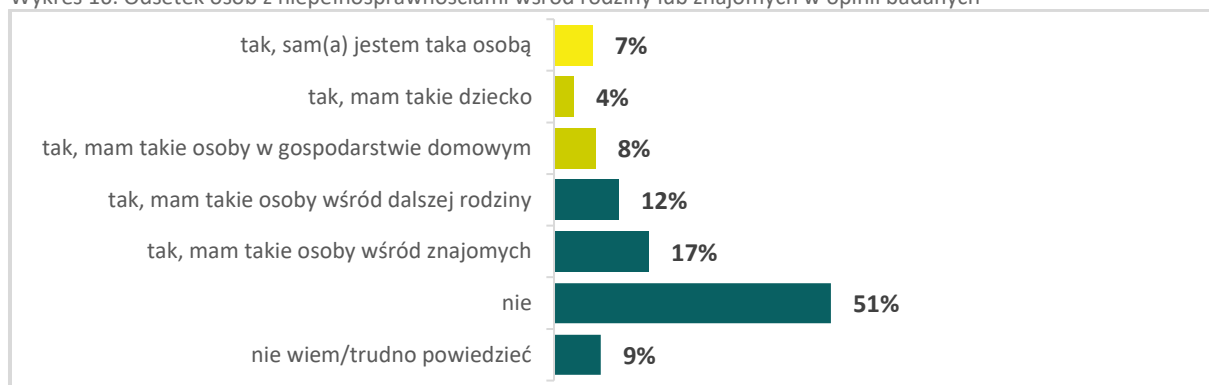
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- dzienne ośrodki wsparcia; dzienne domy pomocy
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

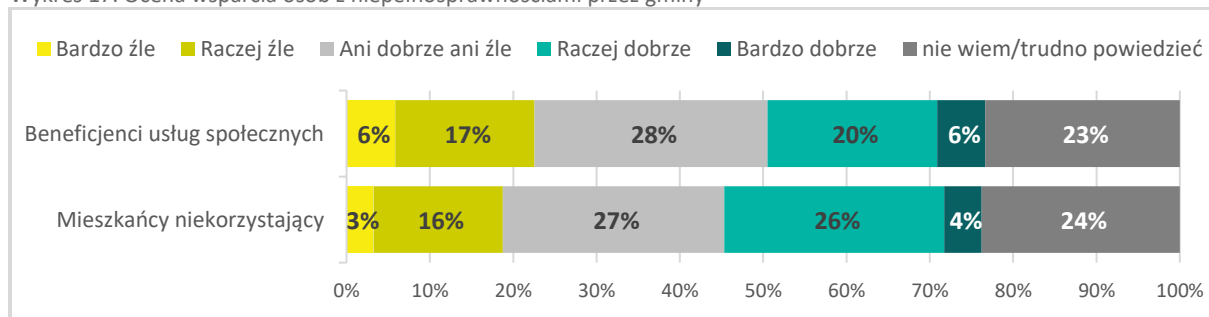
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 7% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 4% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 12% wśród dalszej rodziny natomiast 17% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

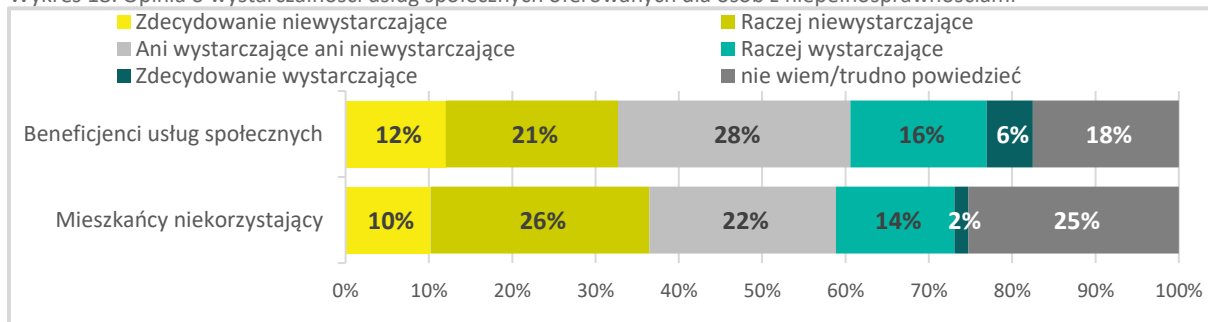
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego dobrze wspierają osoby z niepełnosprawnościami (26% beneficjenci usług społecznych, 30% niekorzystający z nich).

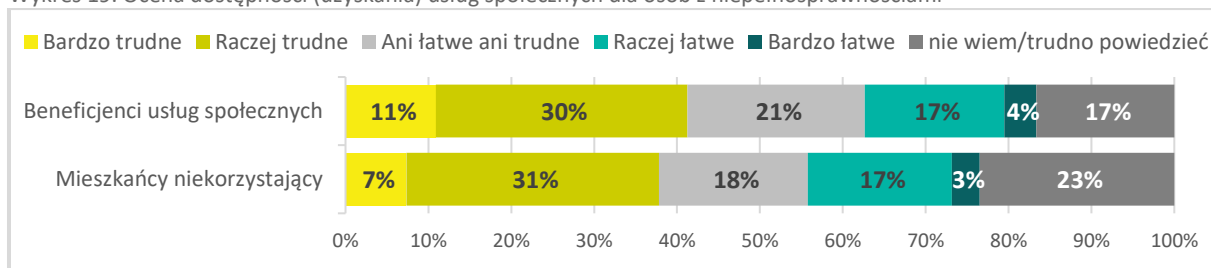
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminy powiatu łosickiego dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (32% beneficjenci usług społecznych, 36% niekorzystający z nich).

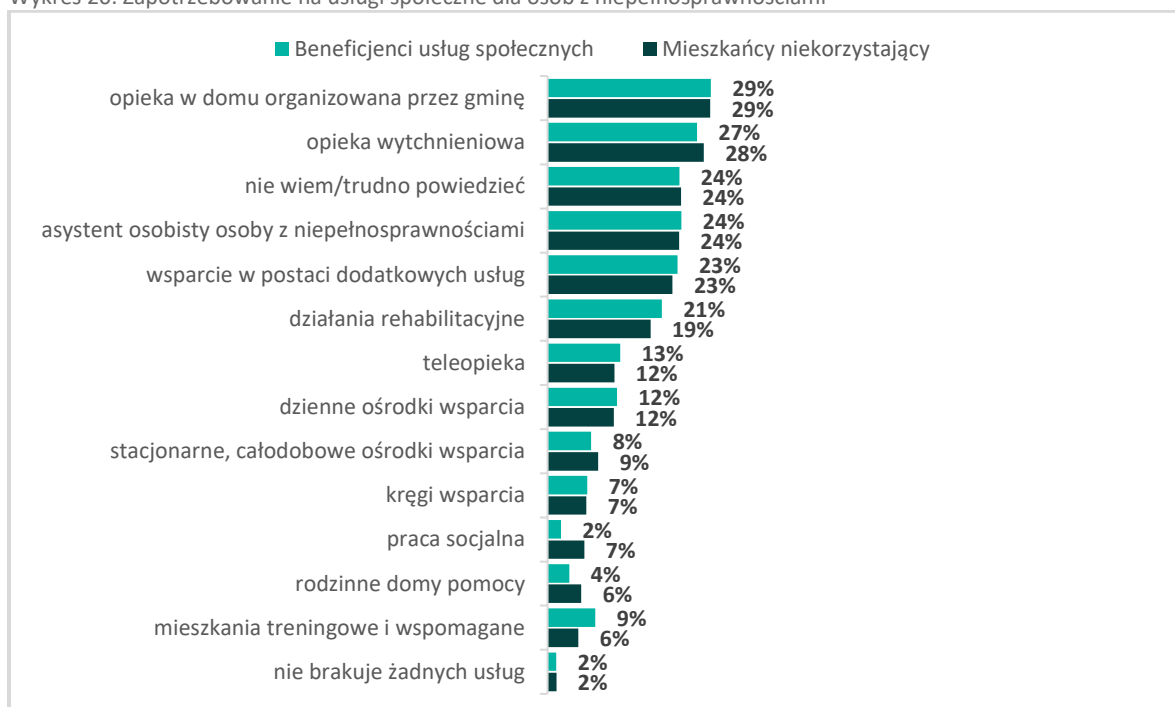
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób niepełnosprawnościami na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (41% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

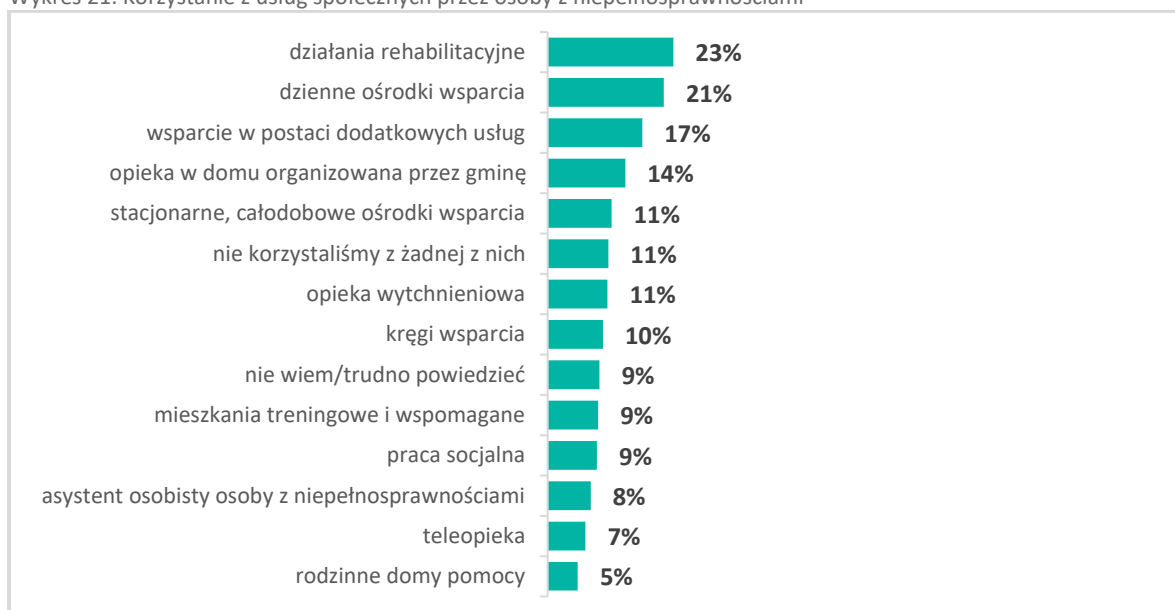


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

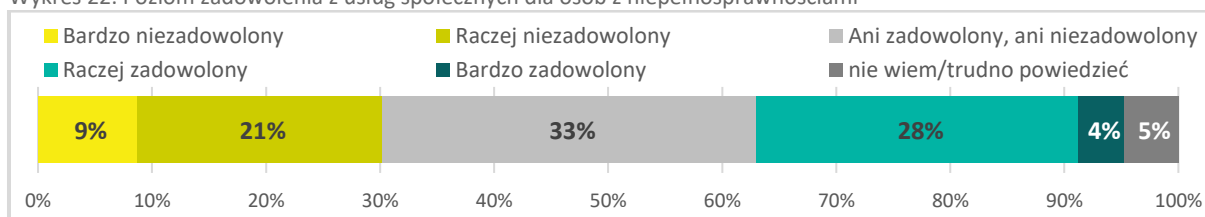


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- działań rehabilitacyjnych
- dziennych ośrodków wsparcia
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę.

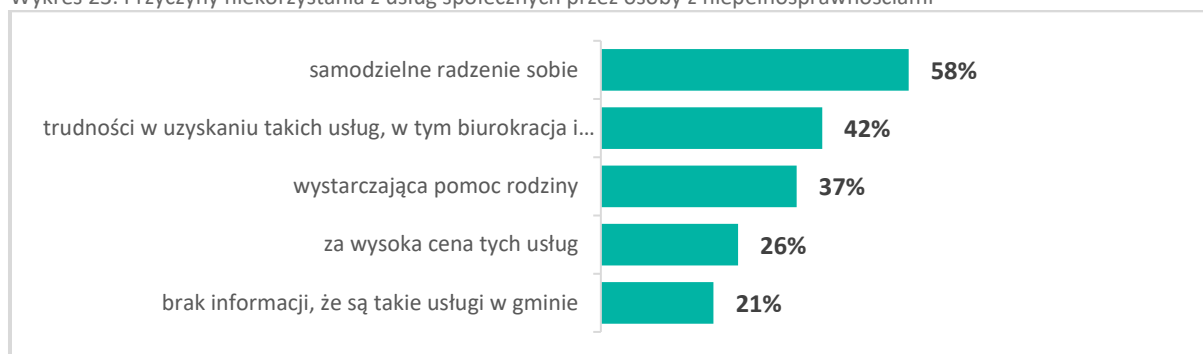
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gmin powiatu łosickiego, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości są z nich zadowoleni (32% ankietowanych).

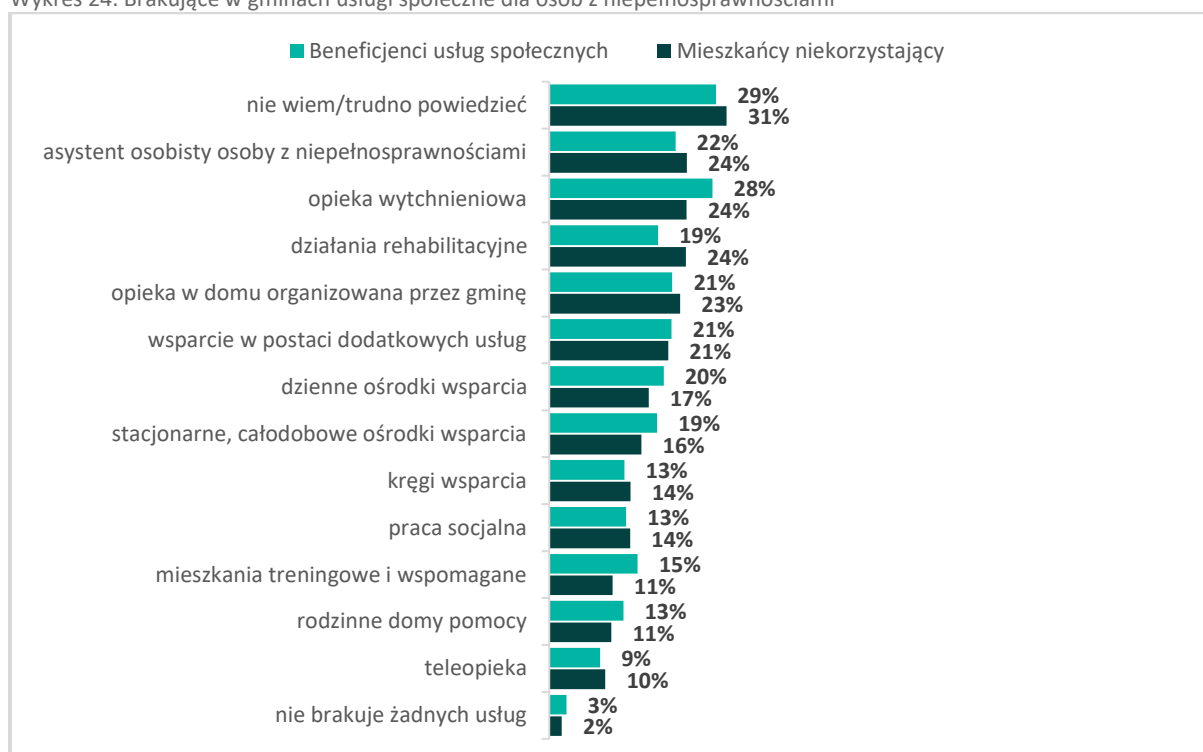
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (58% badanych), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzję (42% badanych) oraz wystarczającą pomoc rodziny (37% badanych).

Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

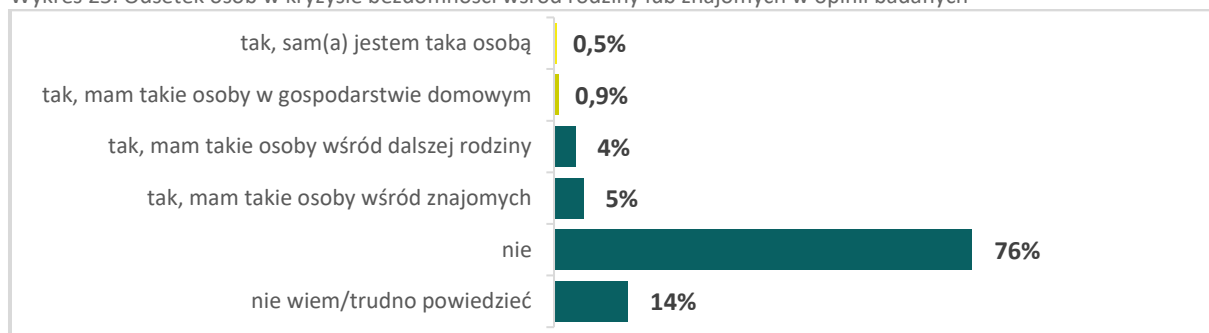
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działania rehabilitacyjne.

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

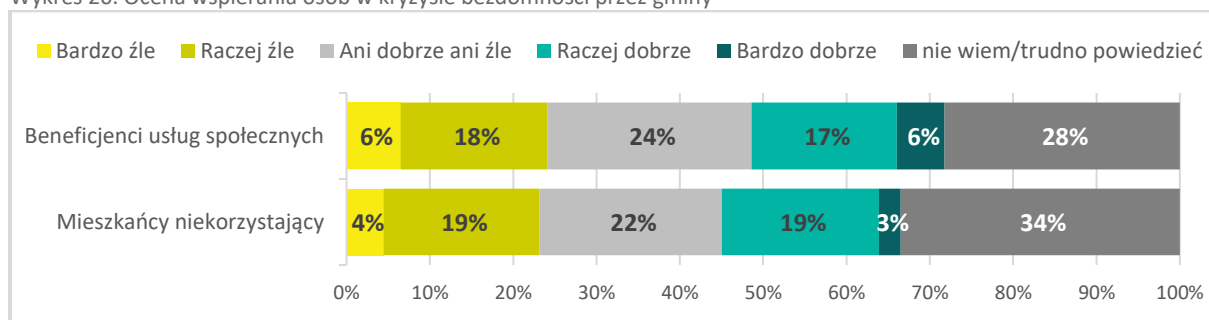
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gmin powiatu łosickiego niespełna 0,5% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 0,9% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 4% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 5% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

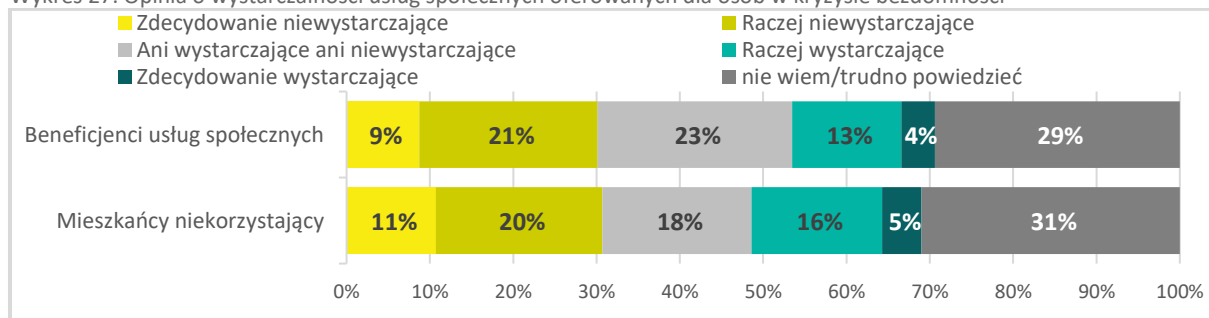
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają osoby w kryzysie bezdomności (24% beneficjenci usług społecznych, 23% niekorzystający z nich).

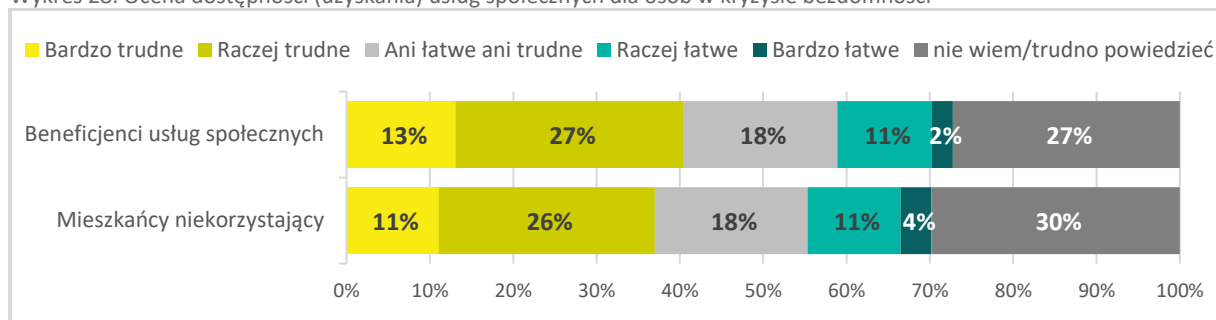
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminy powiatu łosickiego są niewystarczające (30% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

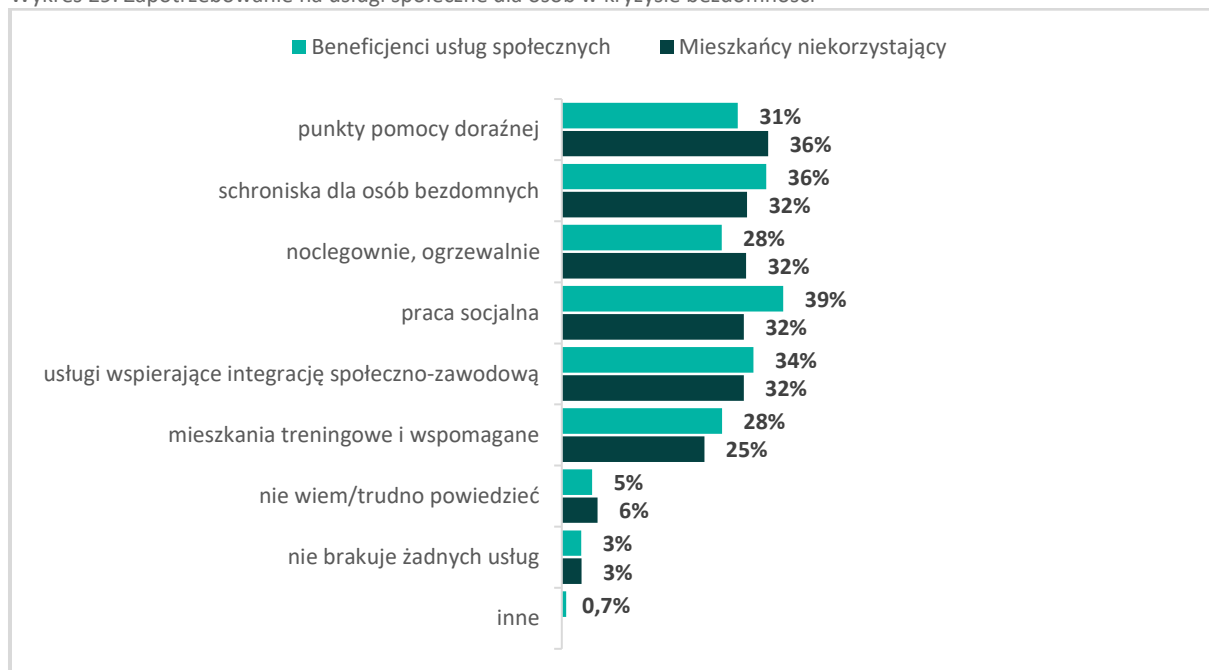
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (40% beneficjenci usług społecznych, 37% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

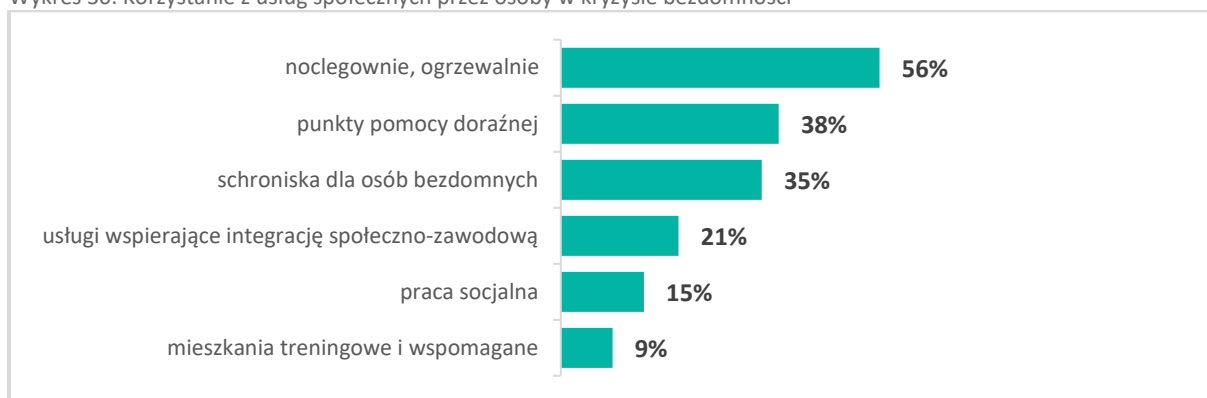


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- praca socjalna
- schroniska dla osób bezdomnych
- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

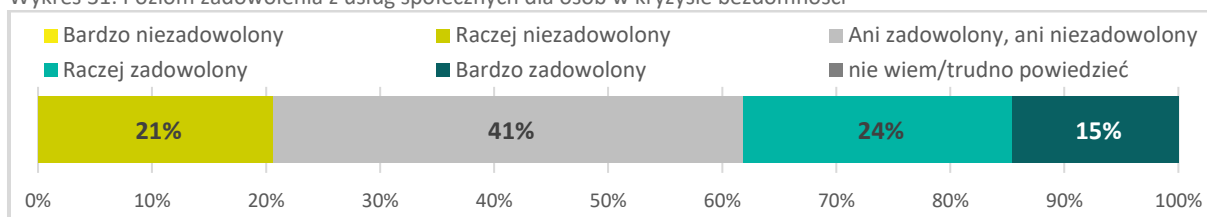


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- noclegowni, ogrzewalni
- punktów pomocy doraźnej
- schronisk dla osób bezdomnych.

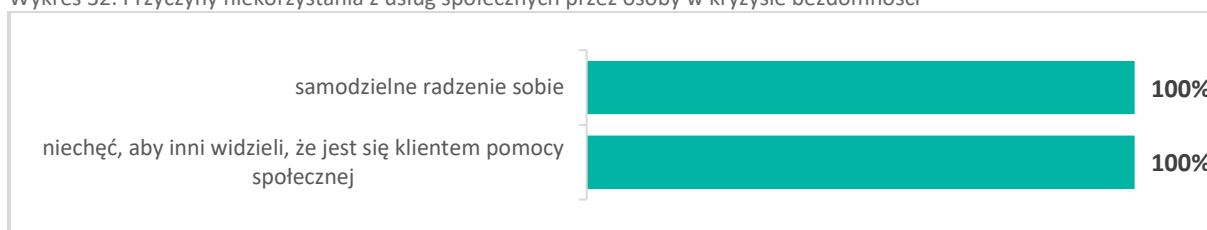
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyraziły opinię, że są z nich zadowolone (39% ankietowanych).

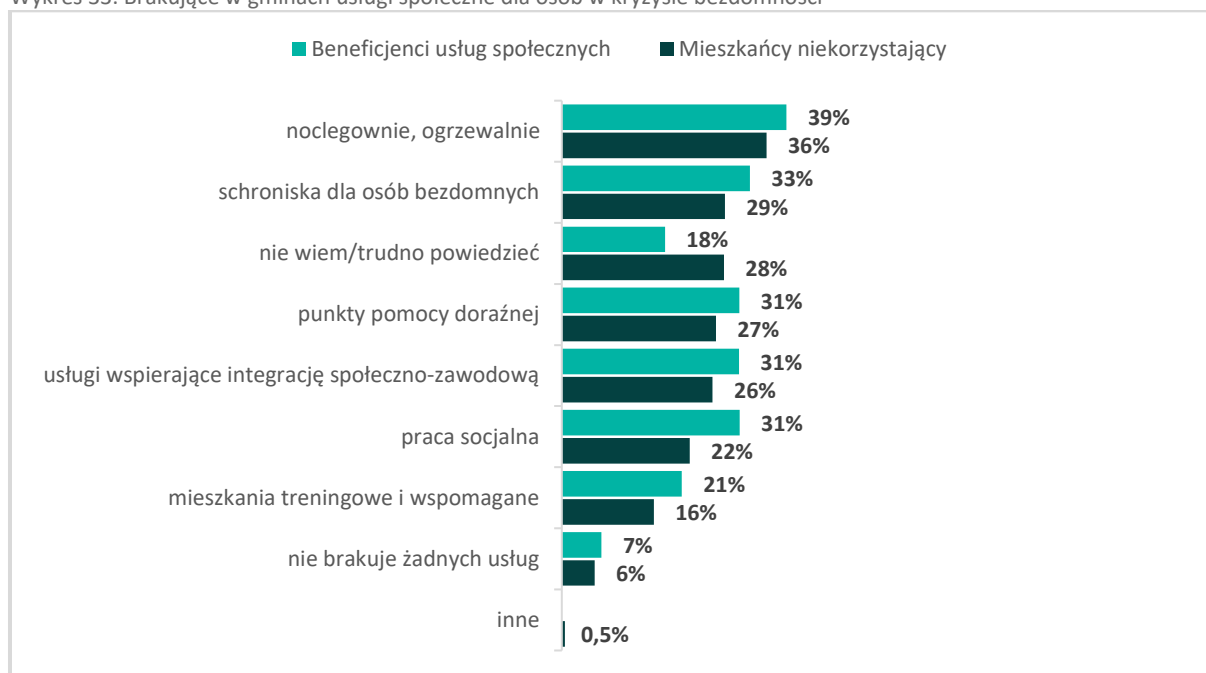
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały, na: samodzielne radzenie sobie oraz niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (po 100% ankietowanych).

Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

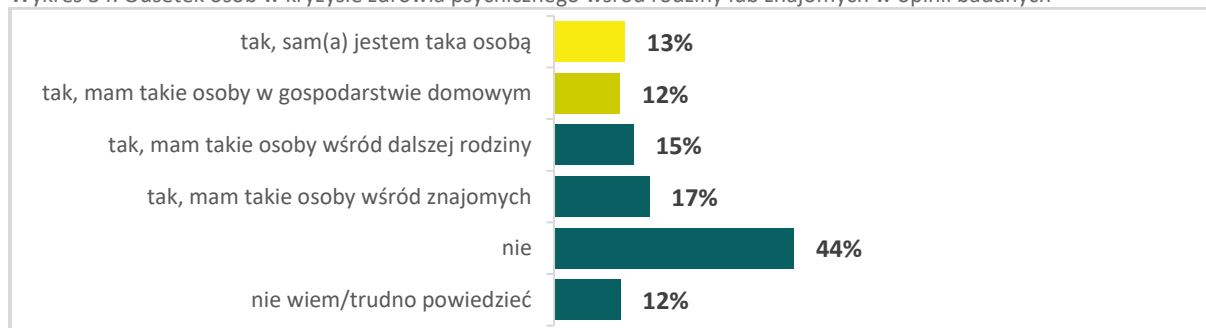
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegowni, ogrzewalni
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

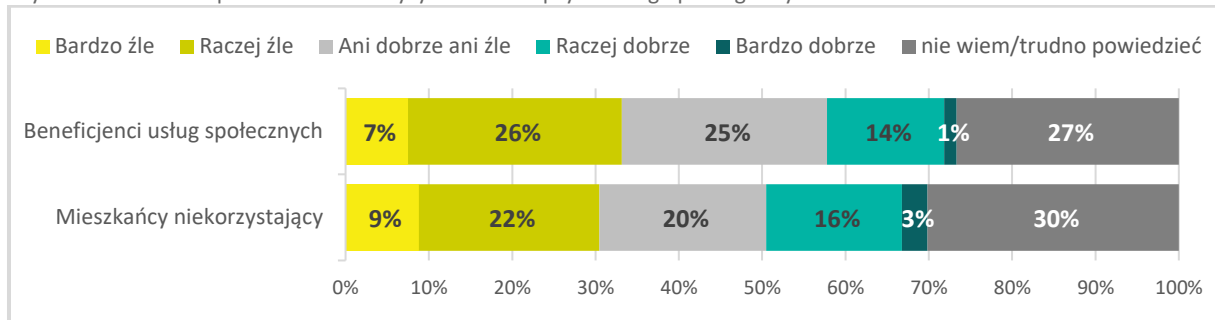


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 13% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 12% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym,

15% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 17% wśród znajomych.

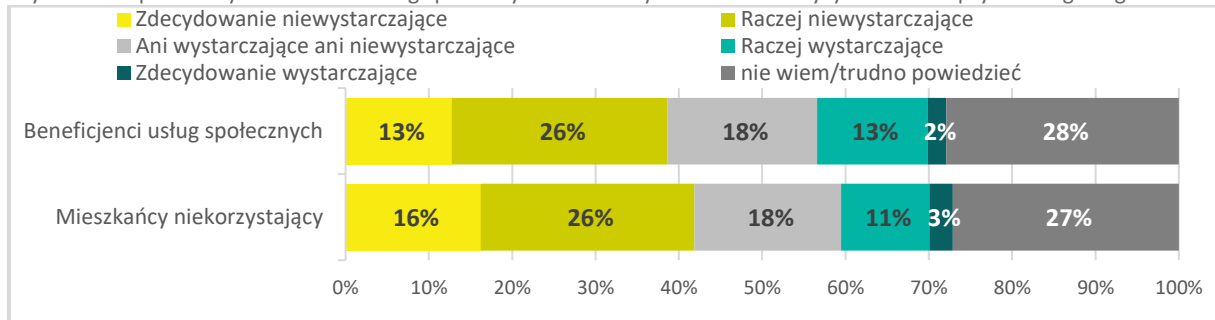
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (33% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

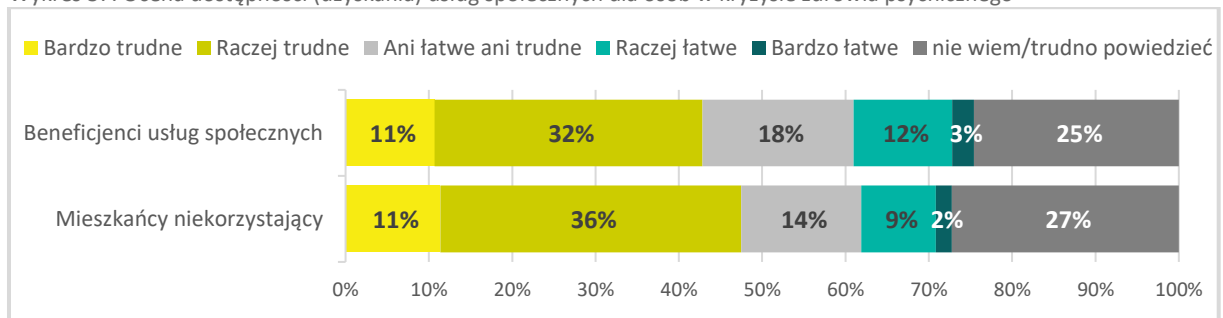
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy powiatu łosickiego są niewystarczające (39% beneficjenci usług społecznych, 42% niekorzystający z nich).

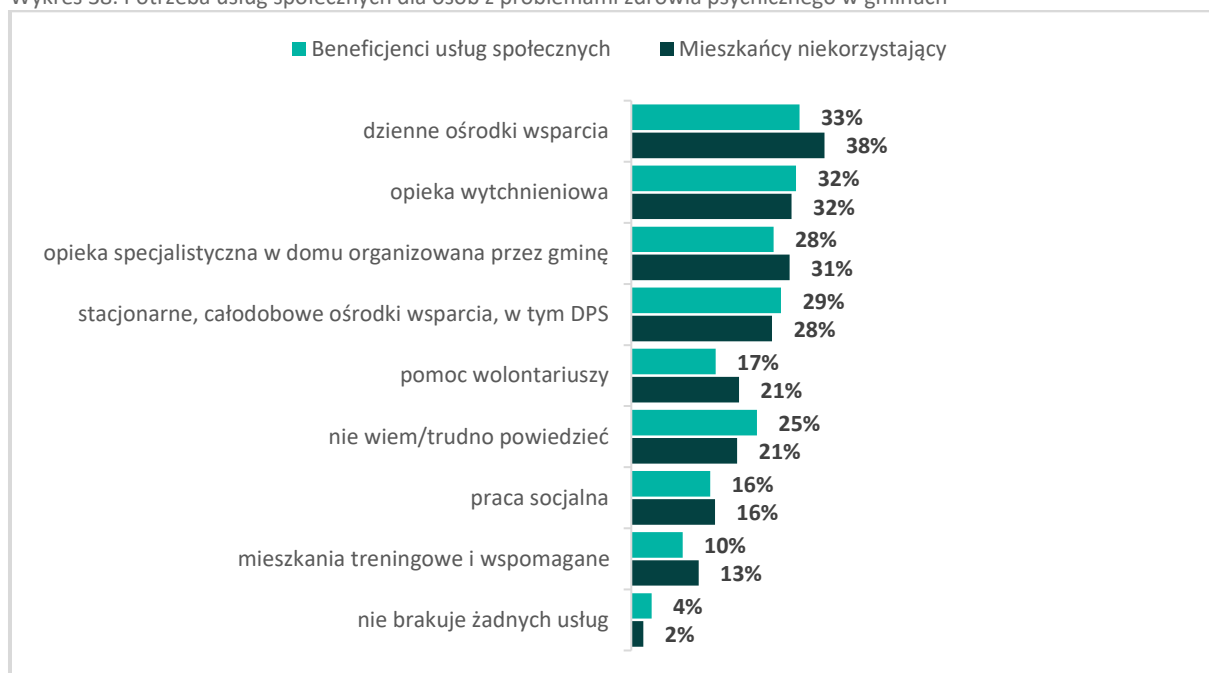
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gmin powiatu łosickiego jest trudne (43% beneficjenci usług społecznych, 47% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- **dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)**
- **specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.**

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

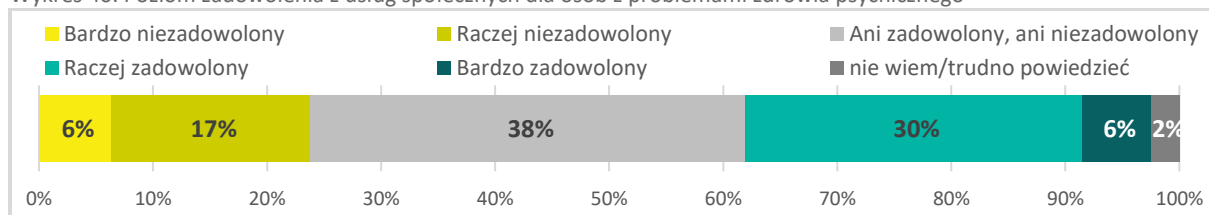


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- pomocy wolontariuszy
- stacjonarnych, całodobowych ośrodków wsparcia.

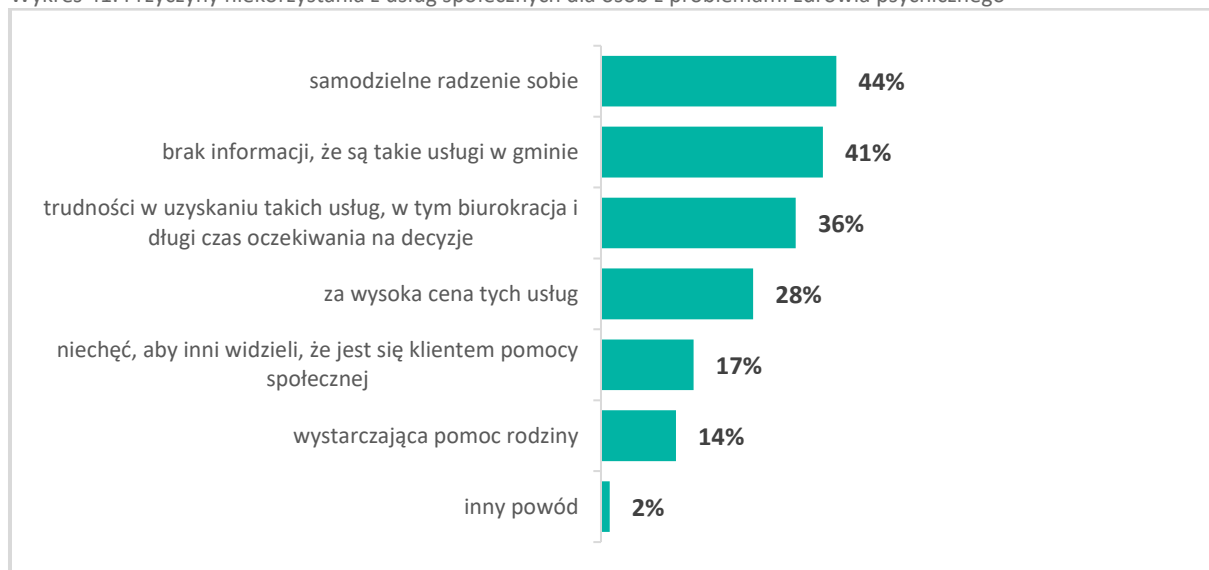
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu łosickiego korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziła, że jest zadowolona z poziomu ich świadczenia (36% ankietowanych).

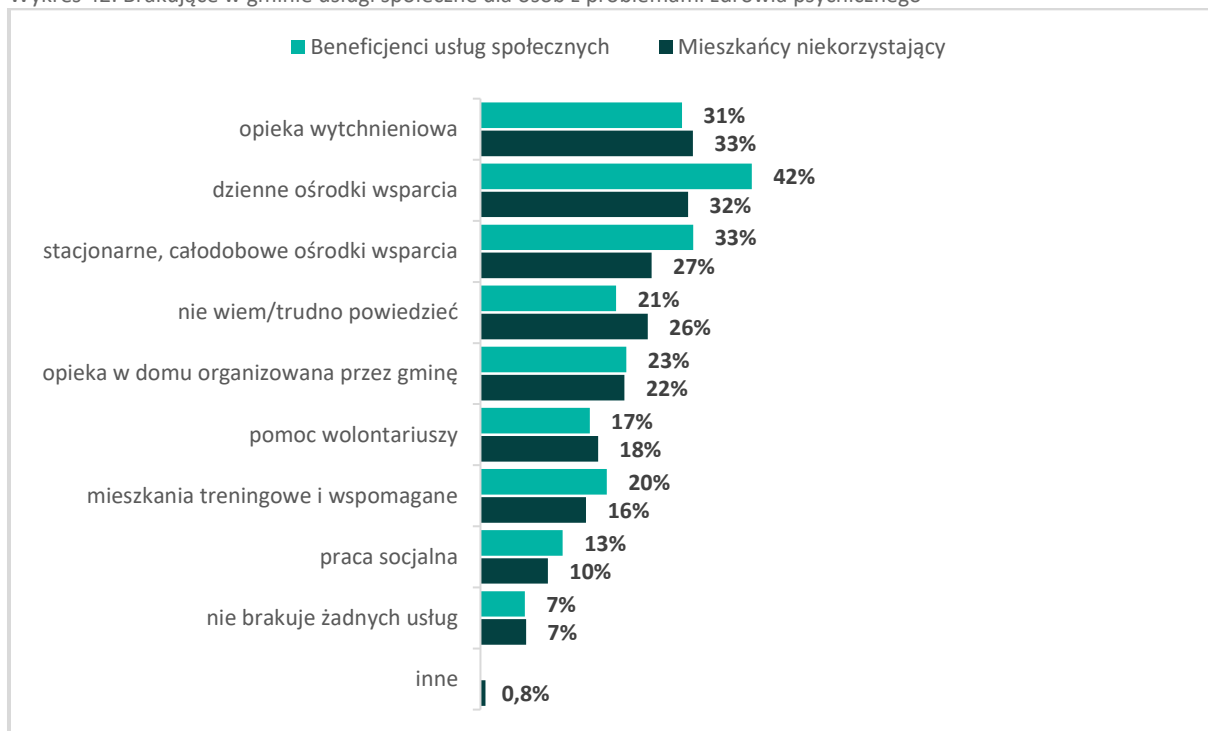
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (44% ankietowanych), brak informacji, że są takie usługi w gminie (41% badanych), trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (36% badanych) oraz za wysoką cenę tych usług (28% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

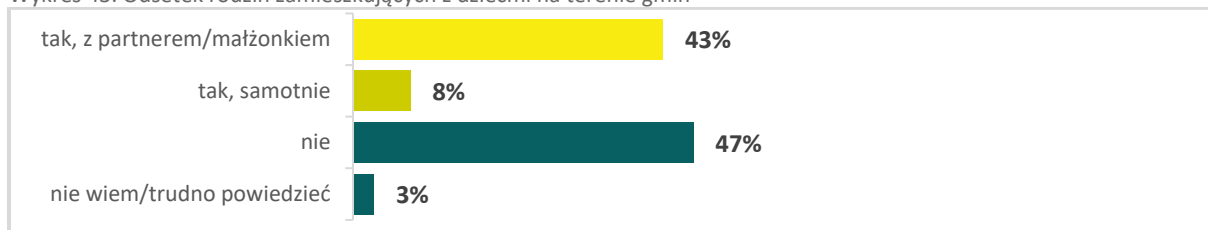
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

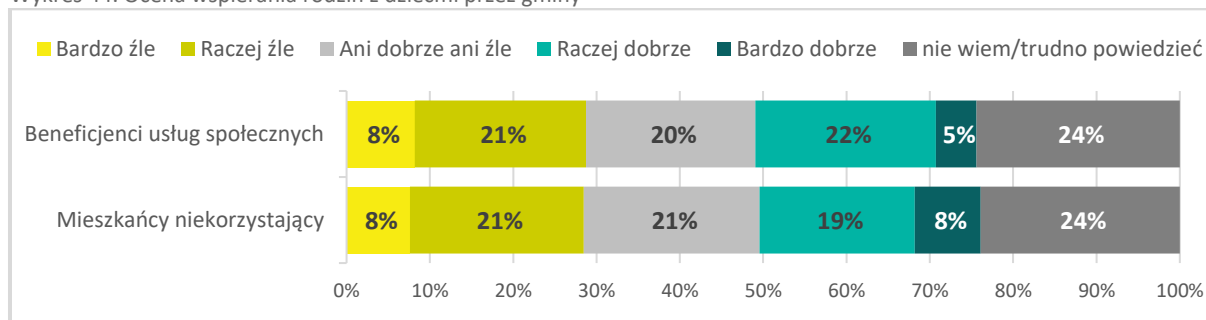
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców powiatu 43% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 8% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

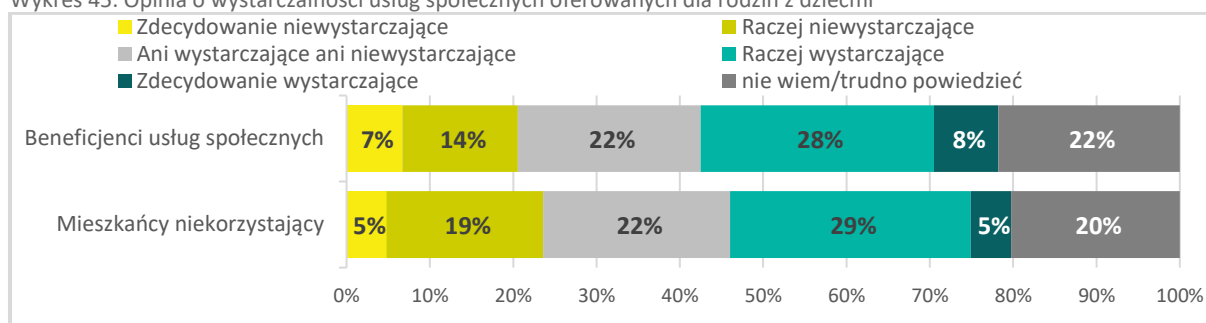
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gminy powiatu łosickiego źle wspierają rodziny z dziećmi (po 29% beneficjenci usług społecznych oraz niekorzystający z nich).

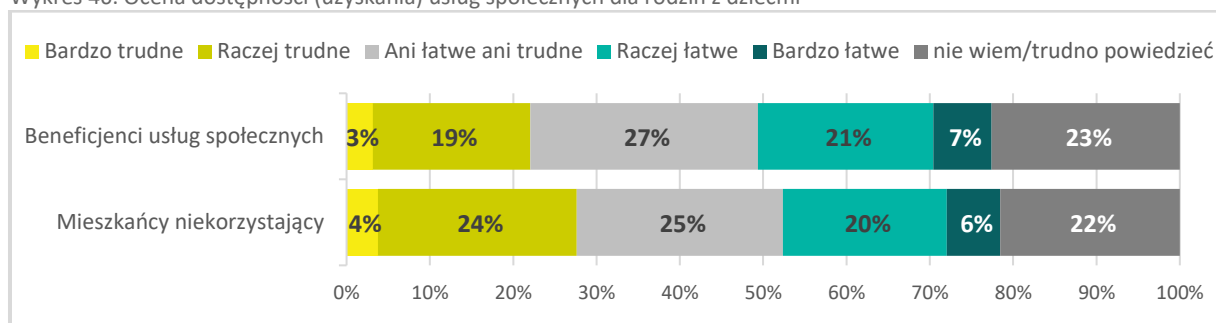
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminy powiatu łosickiego są wystarczające (36% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

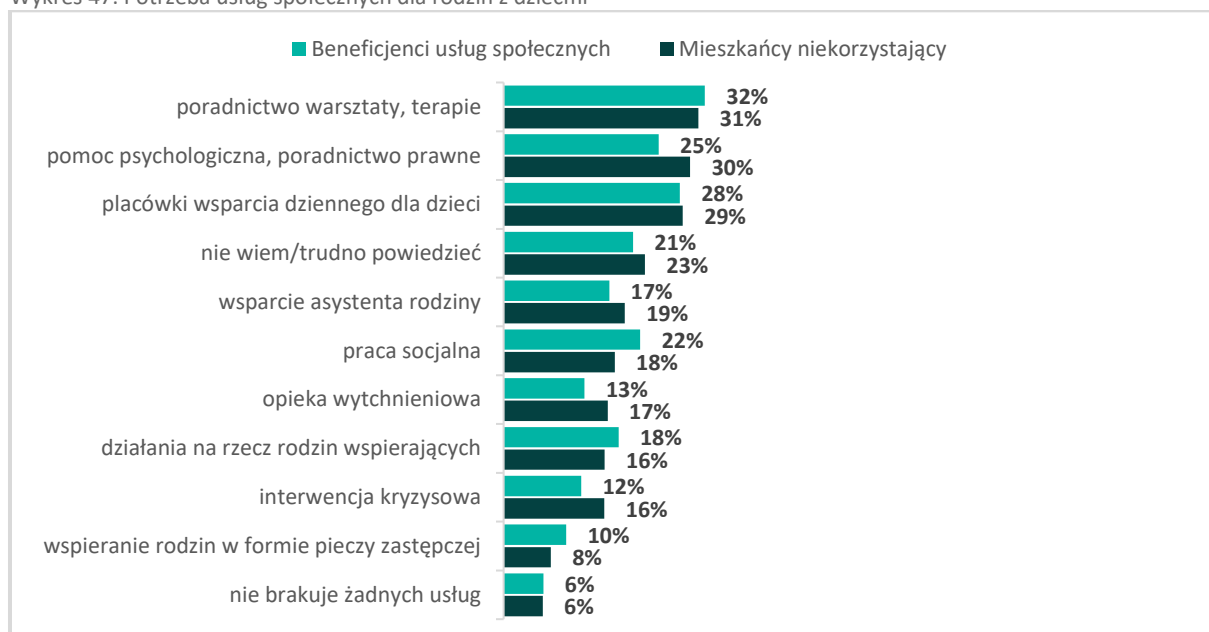
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gmin powiatu łosickiego jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest łatwe (28% ankietowanych) niż jest trudne (22% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (26% ankietowanych uznało, że jest łatwe, 28% badanych, że jest trudne).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

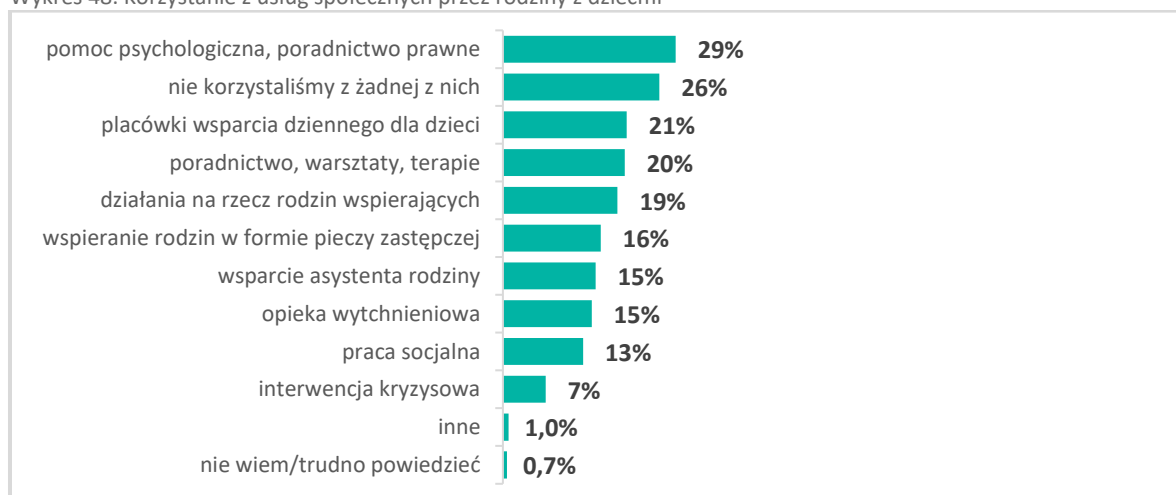


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

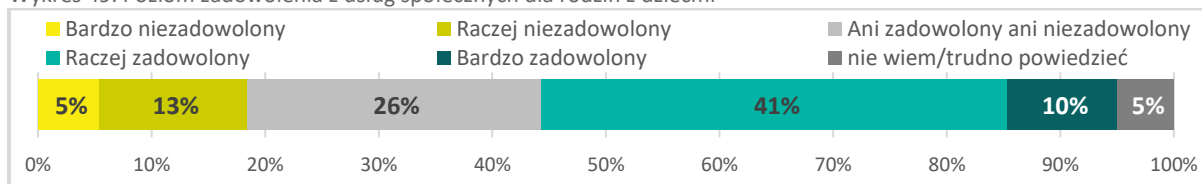


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gmin powiatu łosickiego w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- pomocy psychologicznej, poradnictwa prawnego
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- działań na rzecz rodzin wspierających.

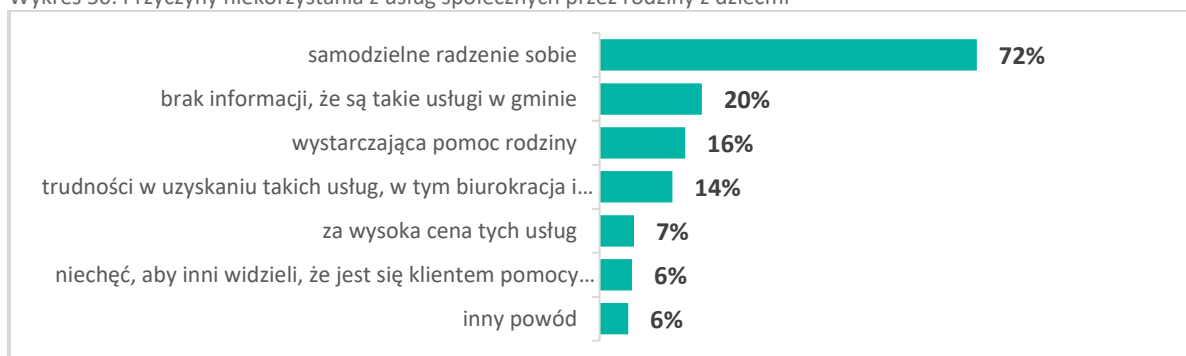
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gmin powiatu łosickiego korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (51% zadowolonych do 18% niezadowolonych).

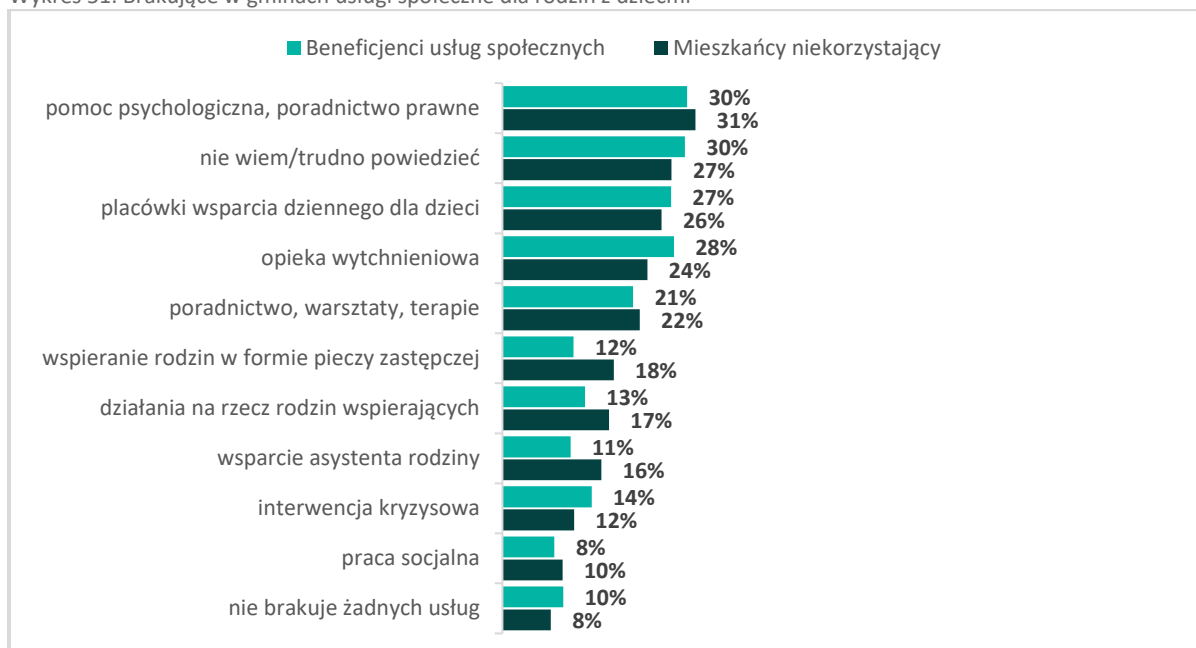
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (72% badanych), brak informacji, że są takie usługi w gminie (20% badanych), wystarczającą pomoc rodziny (16% badanych) oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokrację i długi czas oczekiwania na decyzje (14% ankietowanych).

Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

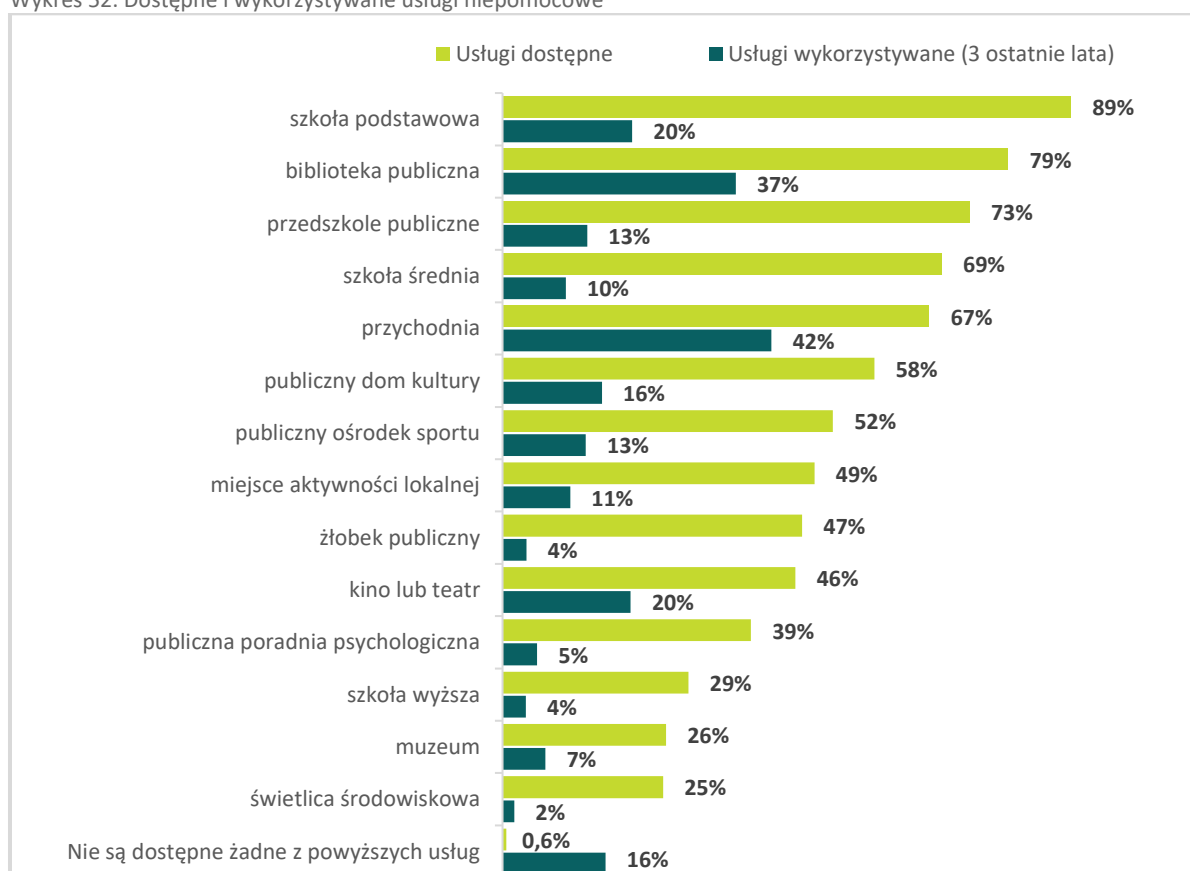
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gmin powiatu łosickiego najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

6. Usługi niepomocowe dostępne w powiecie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gmin powiatu łosickiego na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (89% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (79% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (73% ankietowanych)
- szkoła średnia (69% ankietowanych)
- przychodnia (67% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (58% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (52% ankietowanych)

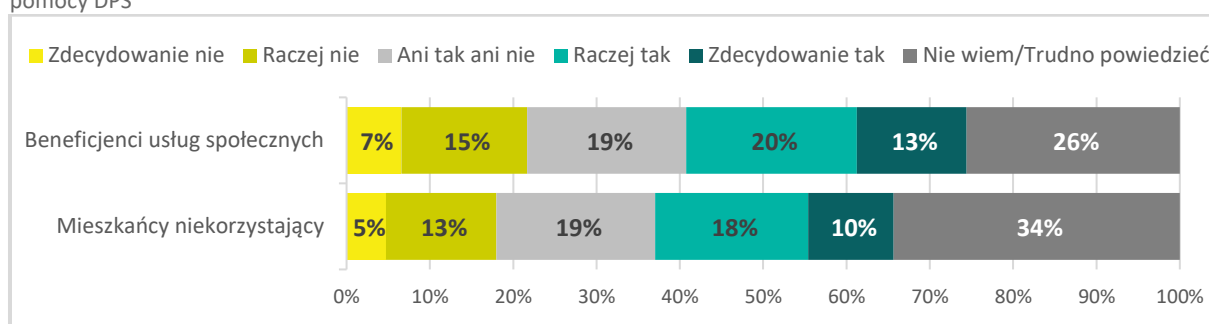
- miejsce aktywności lokalnej (49% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (42% badanych) oraz biblioteka publiczna (37% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gmin powiatu łosickiego o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

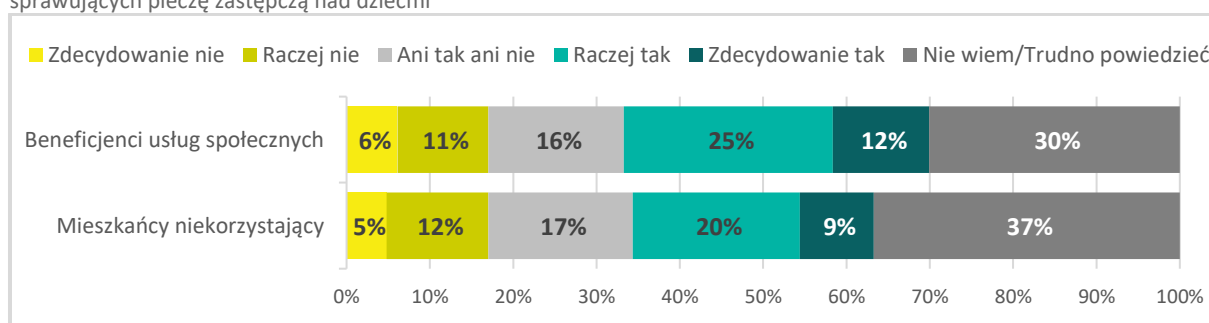
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu łosickiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (33% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

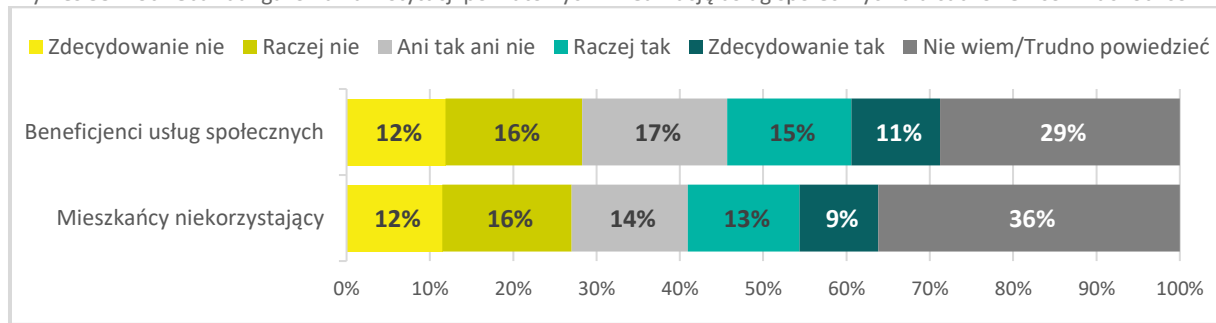
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu łosickiego przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (37% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gmin powiatu łosickiego w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców przeważały opinie, że nie należy wzmacniać takich działań (po 28% wskazań beneficjentów usług społecznych oraz mieszkańców niekorzystających z usług, że nie wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W POWIECIE ŁOSICKIM

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

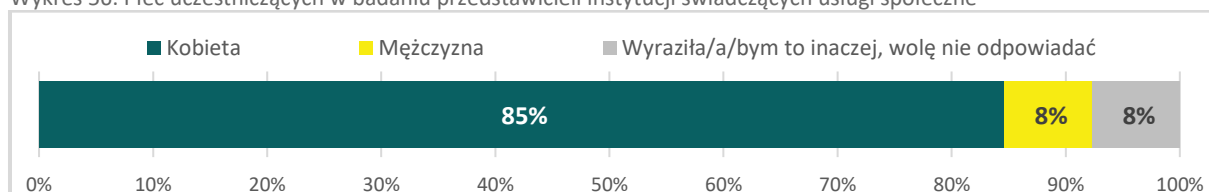
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W powiecie łosickim przeprowadzono 13 wywiadów z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminach powiatu łosickiego.

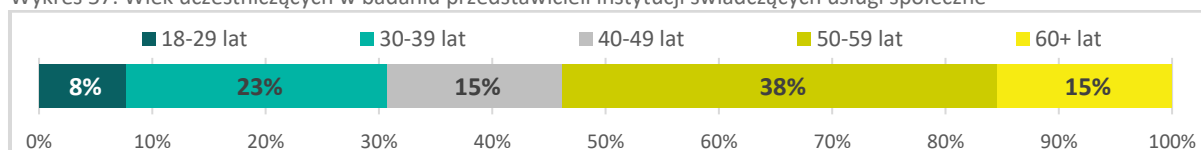
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 85% badanych).

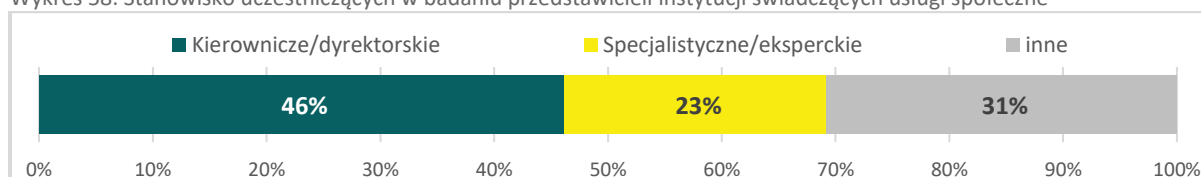
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni wszystkie grupy wiekowe, wśród których odnotowano jeden dominujący przedział: od 50 do 59 lat (38% ankietowanych).

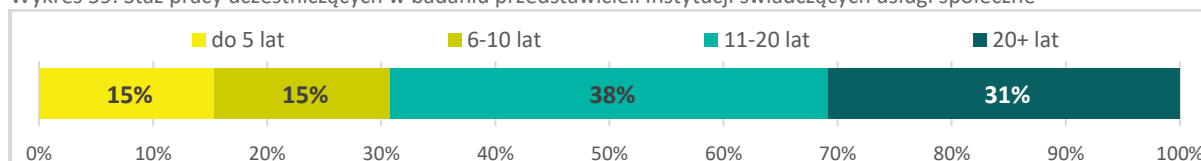
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni trzy grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (46% ankietowanych).

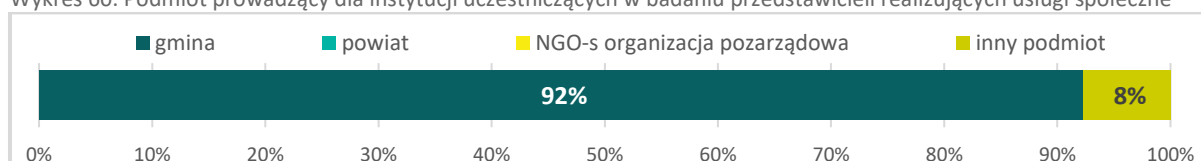
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni cztery grupy doświadczenia: do 15 lat oraz od 6 do 10 lat (po 15% ankietowanych), między 11, a 20 lat (38% badanych) oraz powyżej 20 lat (31% badanych).

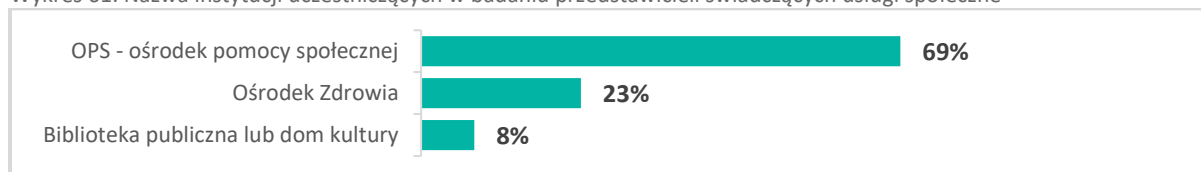
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane tylko dwa podmioty i były to gmina oraz inny nieokreślony podmiot.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne



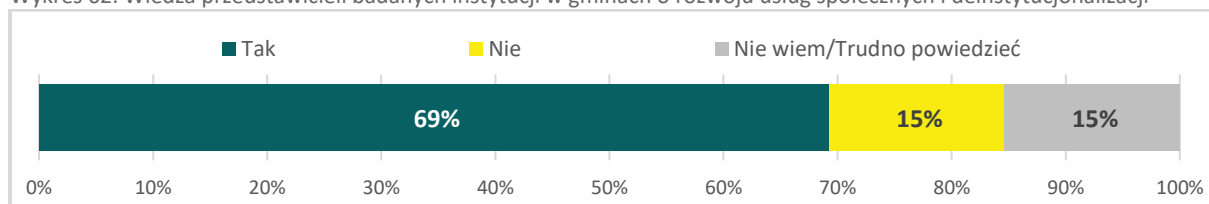
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane trzy podmioty: OPS ośrodek pomocy społecznej i środowiskowy dom samopomocy, ośrodek zdrowia oraz biblioteka publiczna lub dom kultury.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w powiecie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

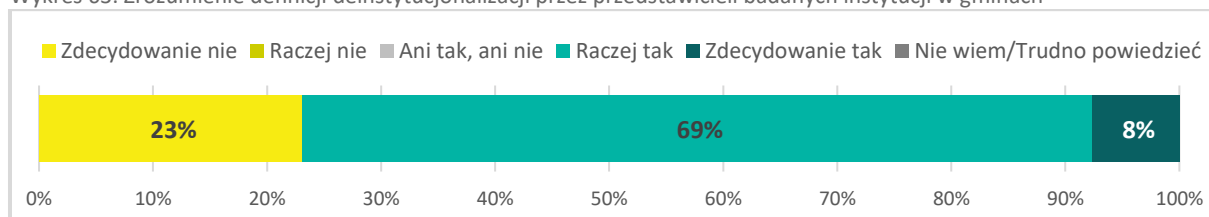
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość przedstawicieli (69%) badanych instytucji w gminach powiatu ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanym pojęciem deinstytucjonalizacji.

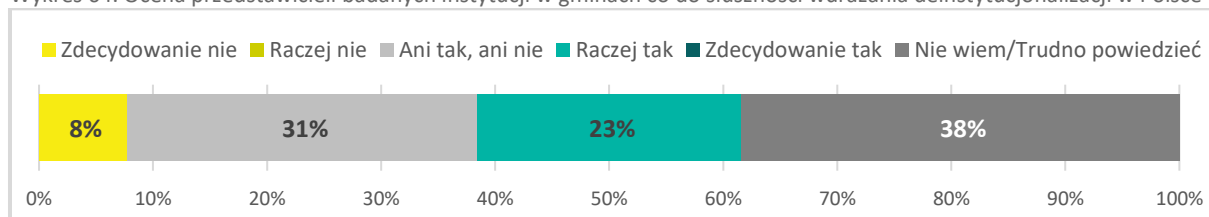
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla zdecydowanej większości (77% ankietowanych) respondentów.

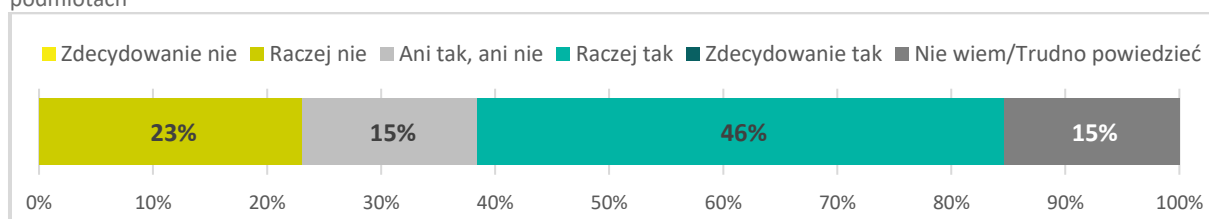
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (23% ankietowanych) badanych podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

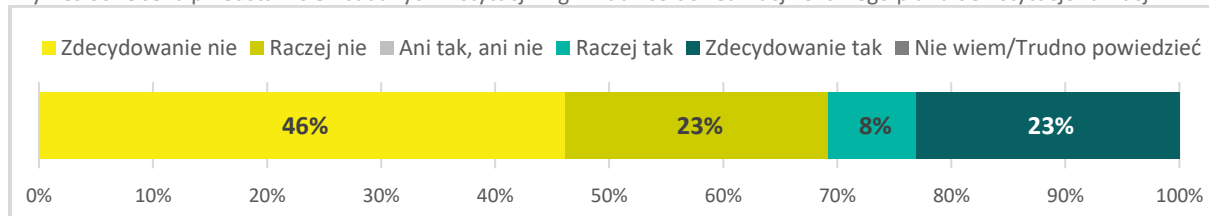
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji w większości (46%) przyznają, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji



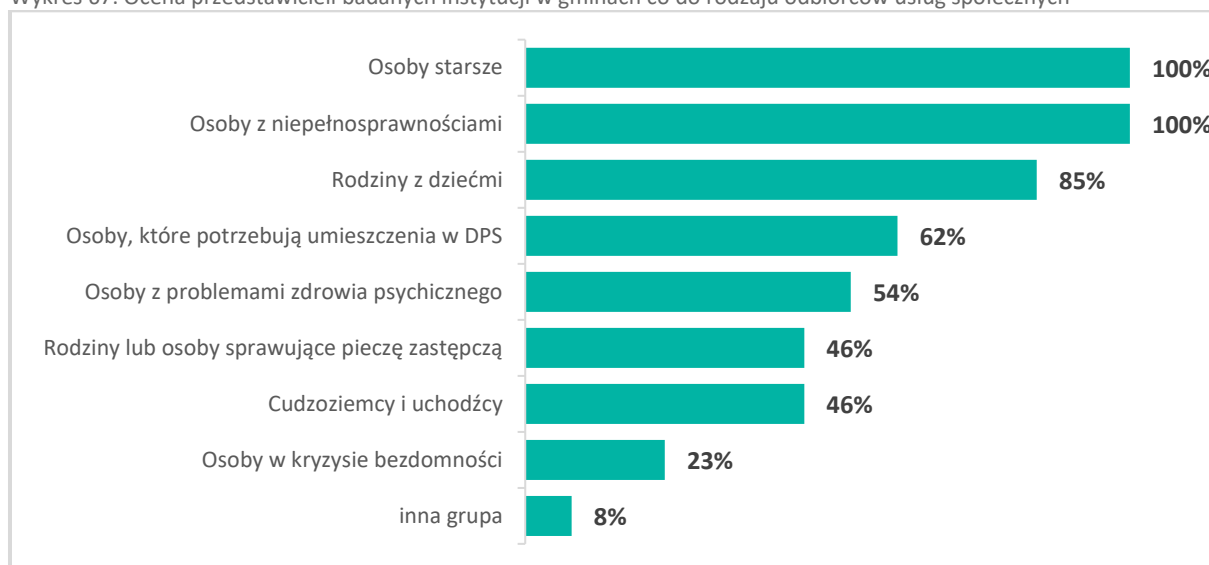
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W 31% instytucji zlokalizowanych w powiecie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

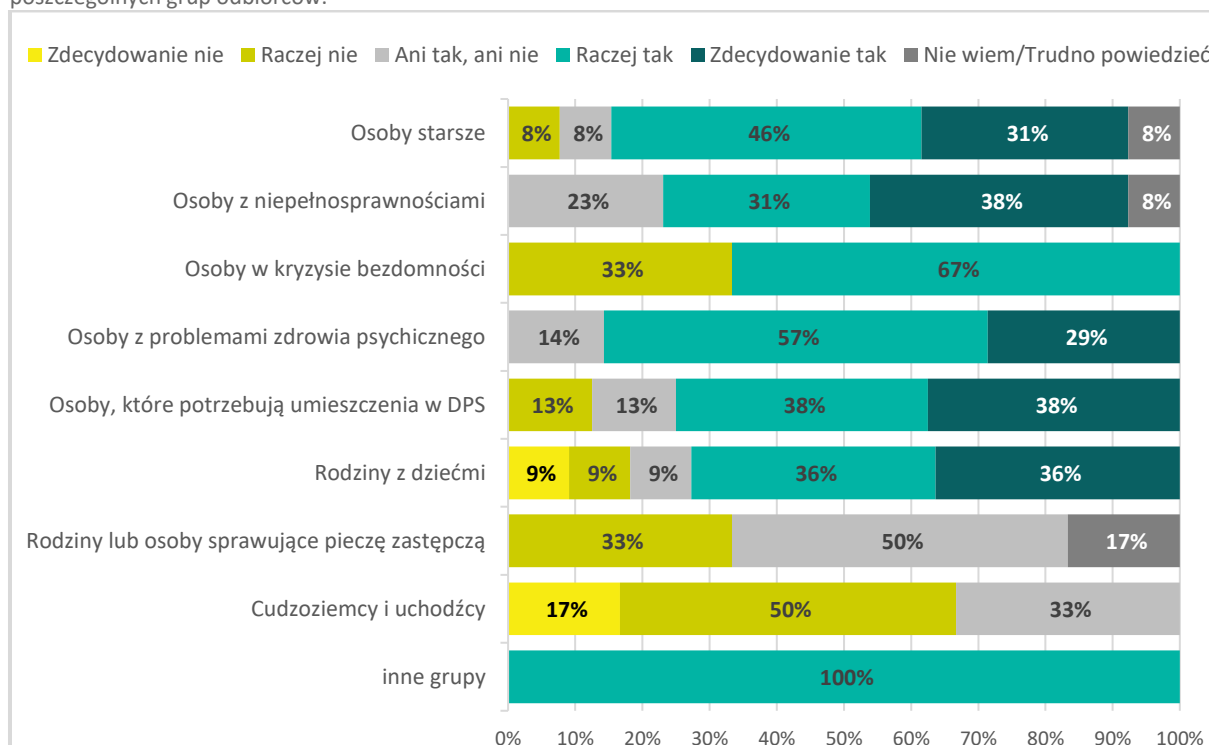
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi oraz osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS.

Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

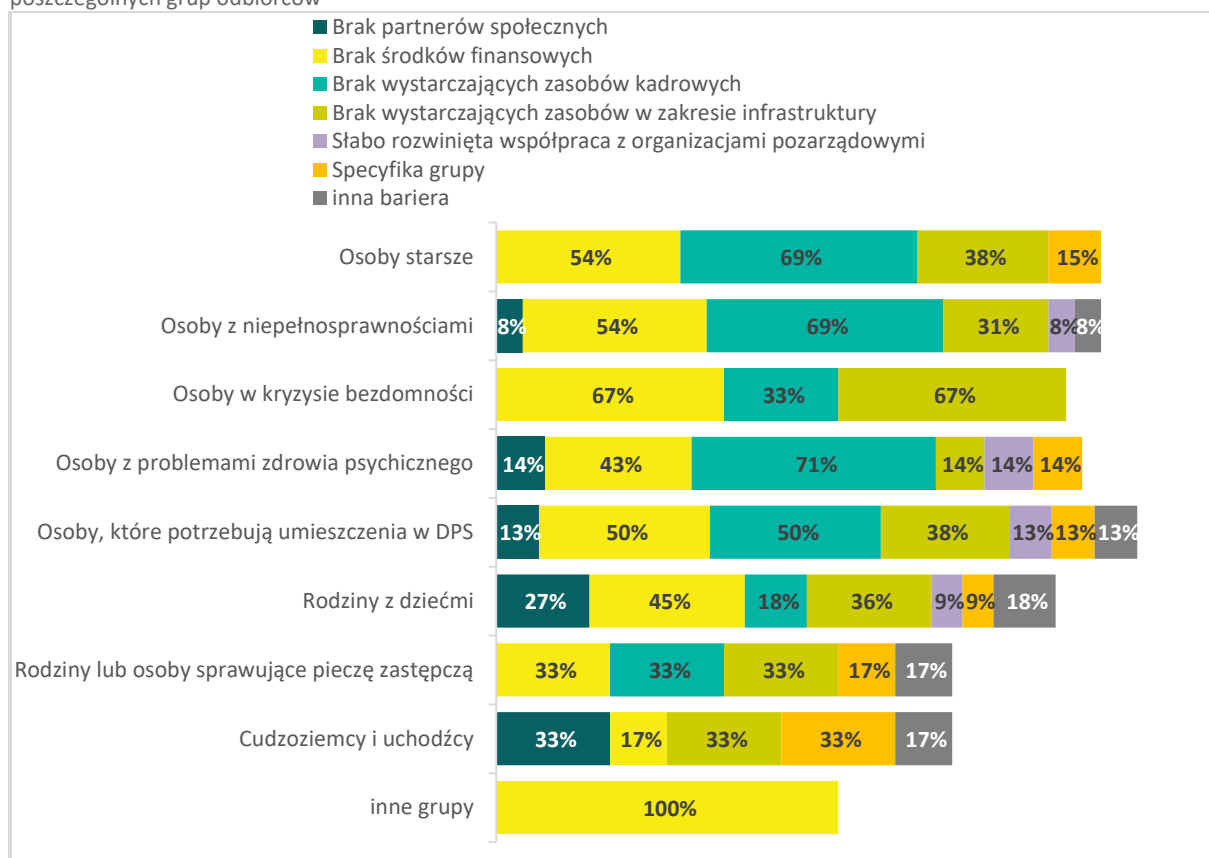


Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby z problemami zdrowia psychicznego, osoby starsze, osoby, które potrzebują umieszczenia w DPS, rodziny z dziećmi, osoby

z niepełnosprawnościami oraz osoby w kryzysie bezdomności (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

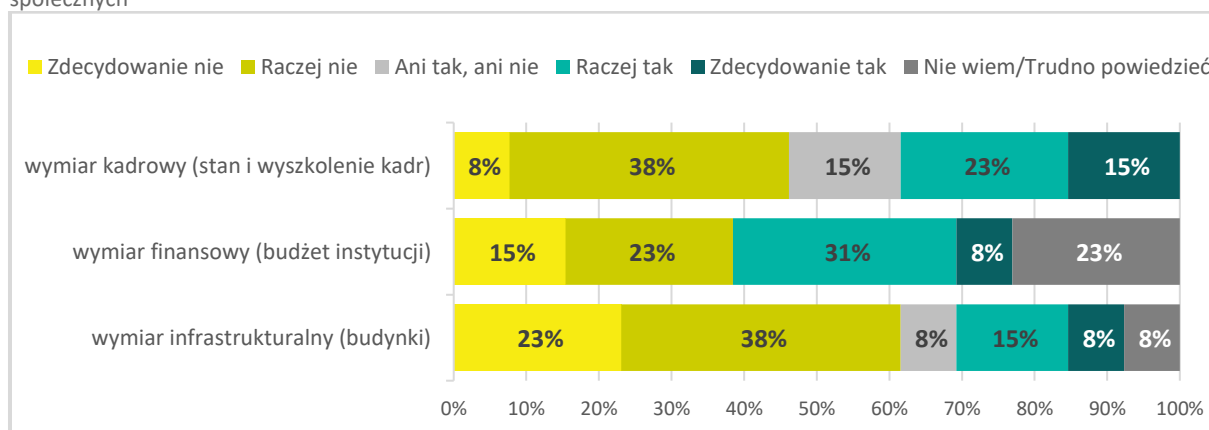
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w powiecie łosickim to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz brak wystarczających za sobów w zakresie infrastruktury (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

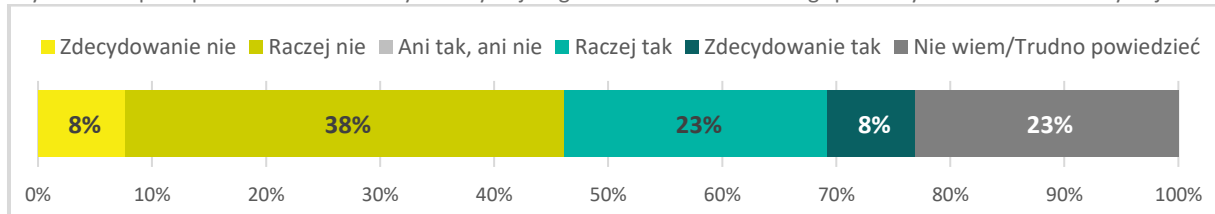
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – 38% gotowe do 46% niegotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – 39% gotowe do 38% niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – 23% gotowe do 61% niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w powiecie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

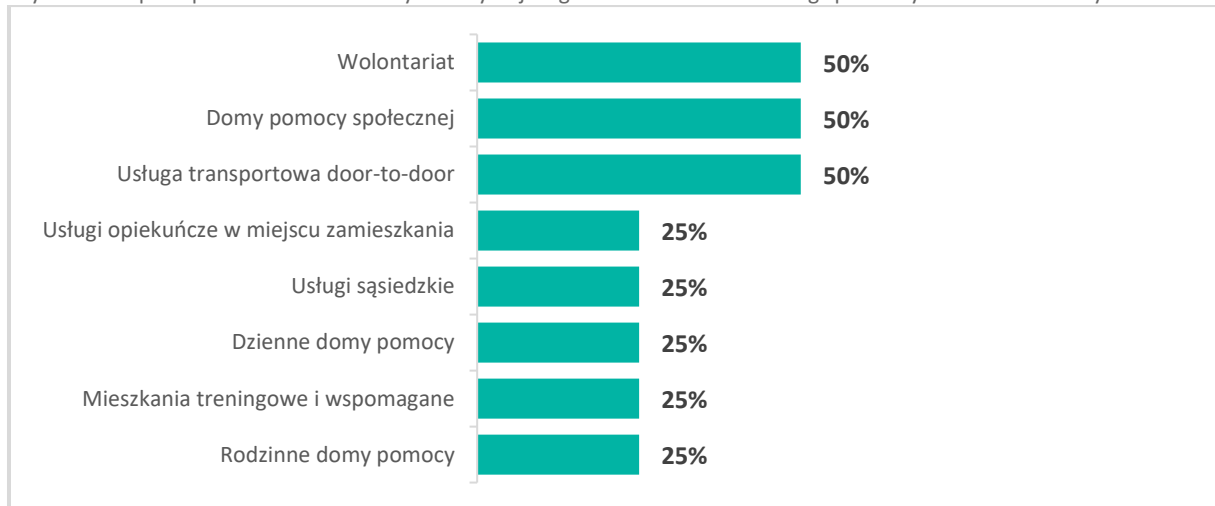
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem jednej trzeciej (31% ankietowanych) przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze jakichś usług, aby lepiej odpowiadać na potrzeby klientów.

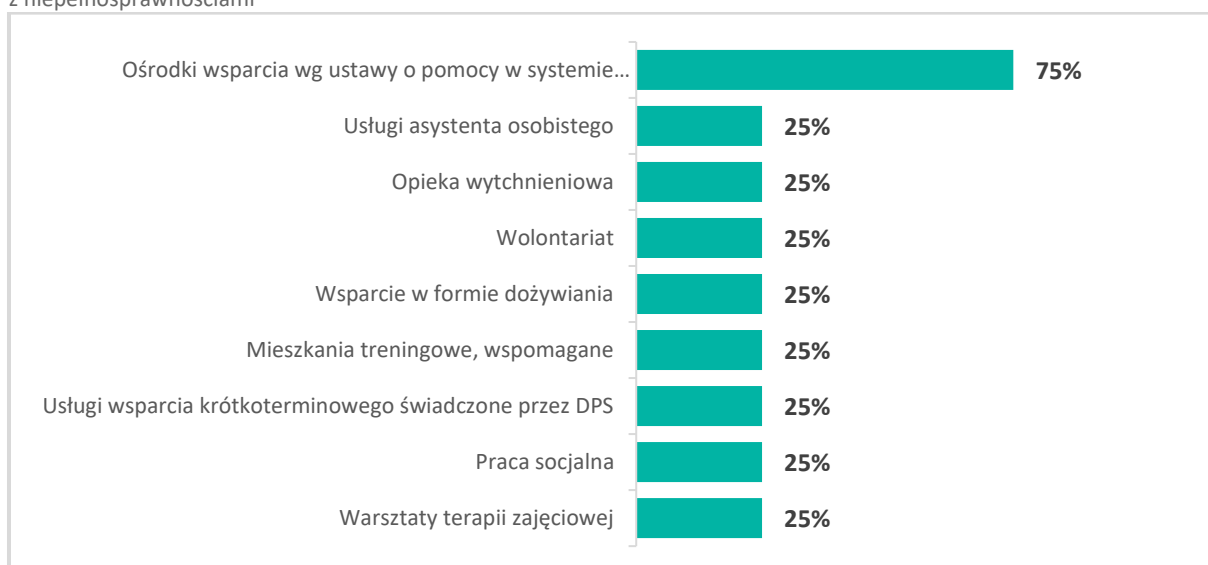
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: wolontariatu, domów pomocy społecznej, usługi transportowej door-to-door.

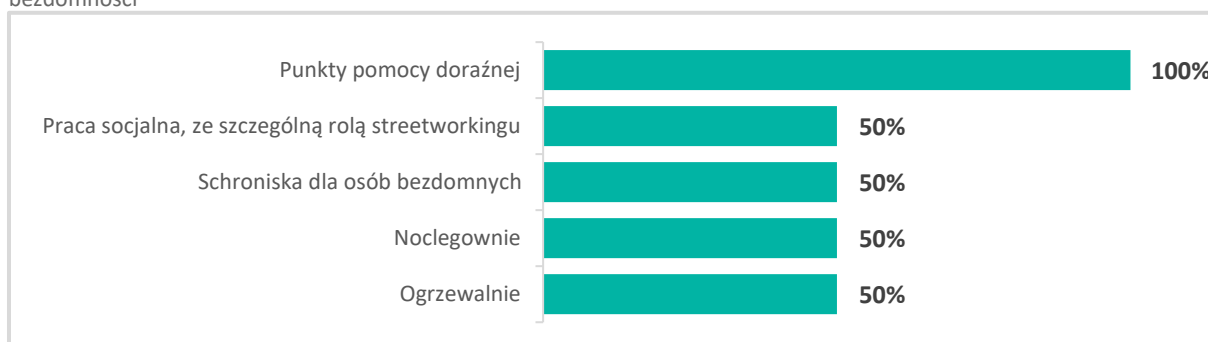
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: ośrodków wsparcia wg ustawy o pomocy w systemie dziennym

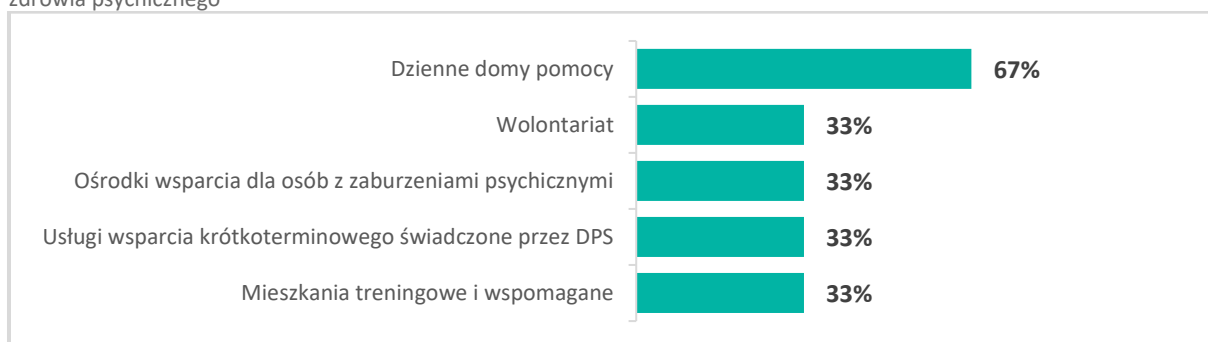
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: punktów pomocy doraźnej.

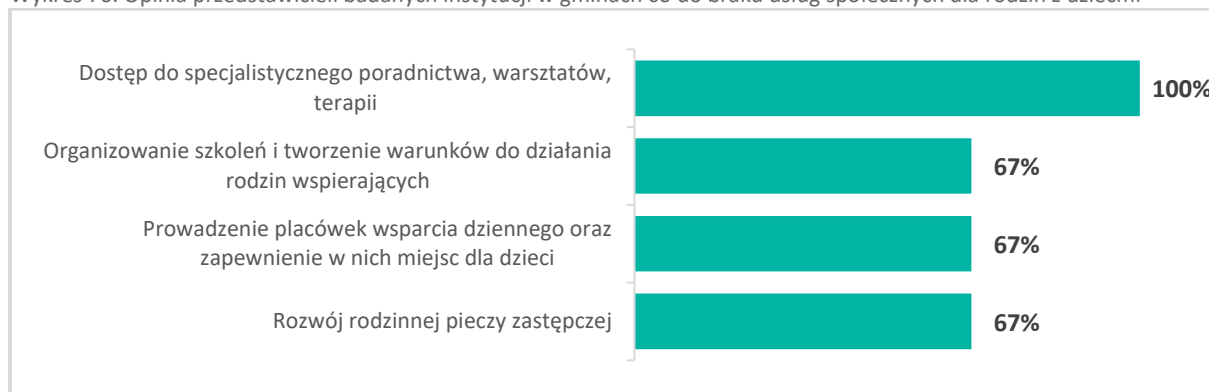
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: dziennych domów pomocy.

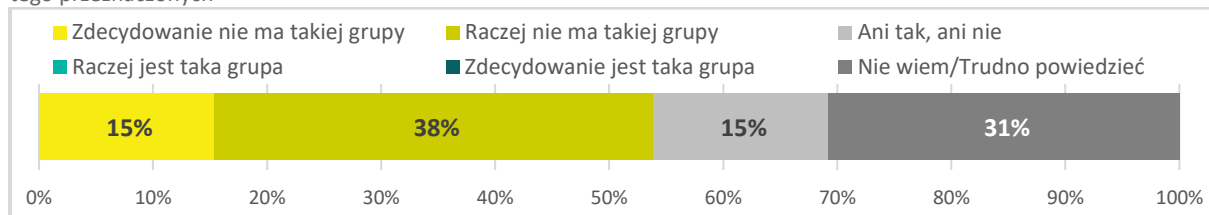
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii

Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych



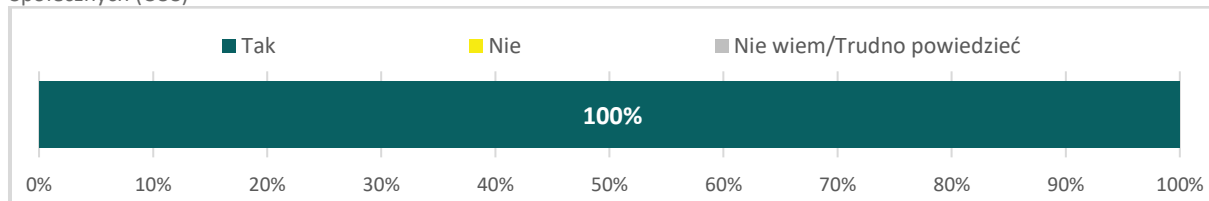
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji w większości (53%) wskazują, że nie ma jakich grup społecznych, które nie są objęte wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie powiatu łosickiego.

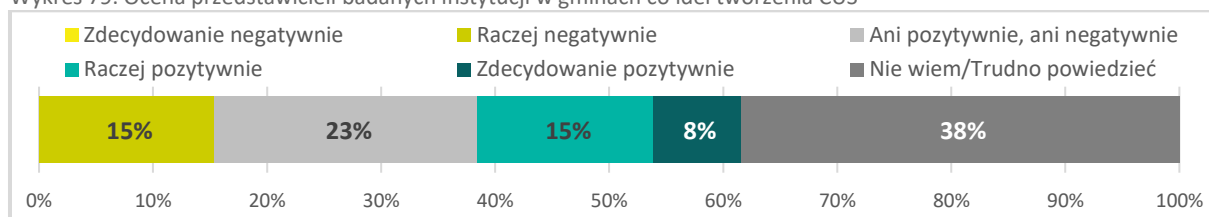
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji (100%) w powiecie łosickim słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

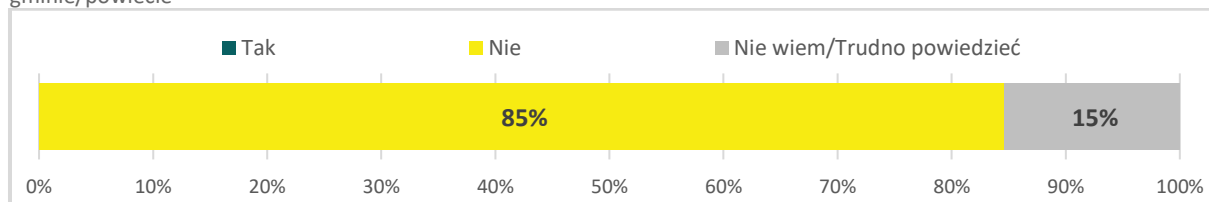
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co idei tworzenia CUS



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji pozytywnie (23%) oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych.

Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie



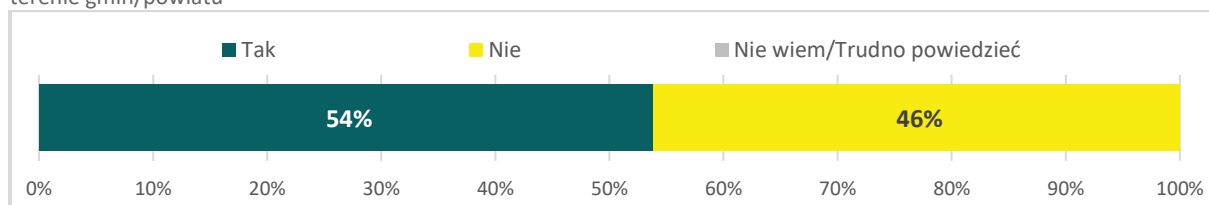
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Spśród wszystkich przedstawicieli badanych instytucji w powiecie, 85% ankietowanych przyznało, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje CUS.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie powiatu

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gmin powiatu łosickiego

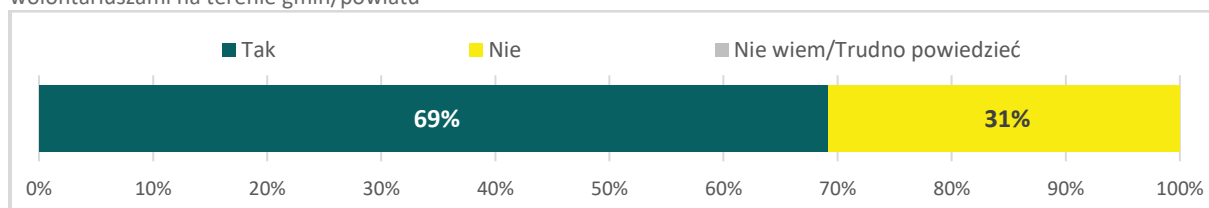
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Więcej niż połowa (54%) przedstawicieli instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

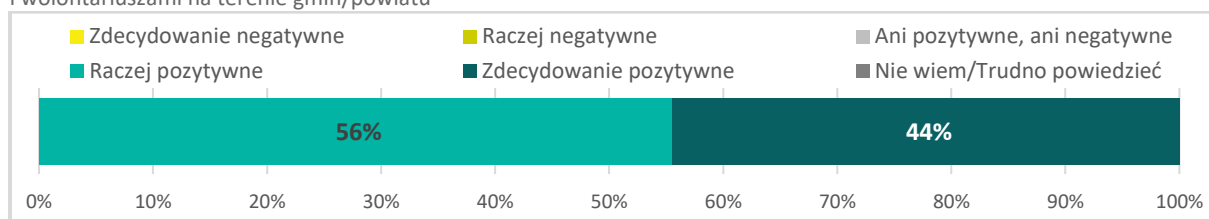
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Większość (69%) przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

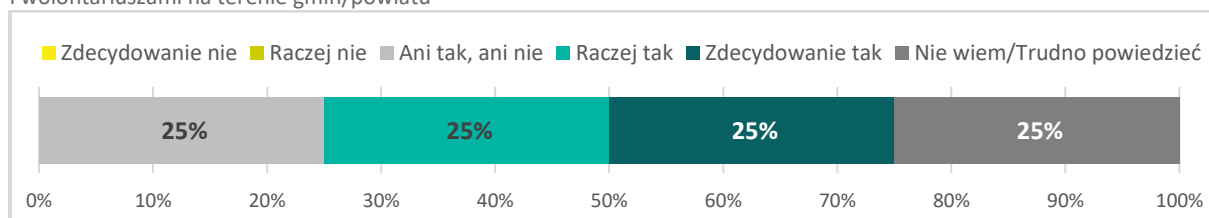
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne (100% ankietowanych).

Wykres 84. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu



Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi (50% ankietowanych).

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w powiecie łosickim w 2023 r.....	17
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w powiecie łosickim w 2023 r.	18
Tabela 3. Kapitał społeczny w powiecie łosickim w 2023 r.....	18
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie powiatu łosickiego	19
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu łosickiego	20
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie powiatu łosickiego według rodzaju prowadzonej działalności	20
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie powiatu łosickiego	21
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r.....	22
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r w podziale na wiek i płeć	22
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodkach pomocy społecznej w powiecie łosickim w 2023 r.....	23
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w powiecie łosickim 2023 r	24
Tabela 12. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w 2023 r w podziale na wiek i płeć	24
Tabela 13. Pomoc dla cudzoziemców w powiecie łosickim w 2023 r.	28

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	30
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	30
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	30
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	30
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	31
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	31
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	31
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminy	32
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	32
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	32
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	33
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	33
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	34
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	34
Wykres 15. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób starszych	34
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	35
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminy	35
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	36
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	37
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	37
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	38
Wykres 24. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	38
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	39
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminy	39
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	39
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	40
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	40
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	41
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	41
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	41
Wykres 33. Brakujące w gminach usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	42
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	42

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminy	43
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminach	43
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	43
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminach	44
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	44
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	45
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	45
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	46
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gmin	46
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminy.....	47
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	47
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	47
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	48
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	48
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	49
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	49
Wykres 51. Brakujące w gminach usługi społeczne dla rodzin z dziećmi	49
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe	50
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	51
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	51
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	52
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne	53
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	54
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	54
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	55
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminach o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	55
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminach	55
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	56

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	56
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	56
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do rodzaju odbiorców usług społecznych	57
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	57
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	58
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	58
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	59
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób starszych	59
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	60
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.....	60
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego	60
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	61
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	61
Wykres 78. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	61
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do idei tworzenia CUS.....	62
Wykres 80. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminach co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	62
Wykres 81. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gmin/powiatu	62
Wykres 82. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	63
Wykres 83. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	63
Wykres 84. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gmin/powiatu	63